

patis visione: p eius et amore
et mandatoe ipsoe. puenit
ad pulchritudines eius visione:
ad felicitate et pace septem.
Ad quā nos p̄dūre dignet ih̄us
xpc. sponsq ecclie: qui vuit
et regnat i sc̄la sc̄lœ Amen

**Ephat tractatus a magistri
Richardi de sancto victore
Sup cantica canticos.**

**Incipit Extractio b̄ti b̄nar
di in libro de xii gradibus
humilitatis.**

Tra hoc opusculo cū illud de
euāglio qđ dñs aut diē ult
imū iudicij nestie ad aliquā sen
tenciam cōfīmandā atq; roborā
dam p̄ferre in mediū. m̄pnde
quoddū apposui: qđ i euāglio
sc̄ptū nō esse postea dep̄hēdi.
Nam cū certus habeat tūmō
neq; filius sit: ego deceptus
magis i p̄ fallē volens. līrē q̄p̄c
m̄memor: sed nō sens⁹: nec ipse
m̄q̄m filius hōis sit. Un̄ eciā
totū cōdiens sequēte disputa
tionē: ex eo q nō veacut posui
verā conatus sūt q̄ppbae ass̄coēz.
Ded quia clēm eroē mēu multo
p̄q̄p a me: idē libellus editus
et a plib; iā t̄ss̄ptis fuit dep̄
hēdi: cū nō potui p̄ totū libel
los sparsū p̄sequi mēdatū. ne
cessauit credidi consigē ad con
fessioēs remedū. **C** Alio quos
in loco quādā de seraphī op̄io
nē posui. quā nūq̄ audiu.
nūq̄ legi. **O**bis sane lēcē meus
attendar: q̄ p̄nide rep̄auit p̄uo
direrī volens uidelicet nō aliud
q̄m putau qđ c̄tū reddē de sc̄p
taris nō valui. **C** Titulus
quicq; ip̄e qui de ij̄dib; hūilitatis

mis̄bit̄. p eo fonsit̄ q̄ nō hūli
tatis sed supbie potius hic dicit̄
q̄ u desibz vident̄ gradus ca
lumpia pacet̄. Sed hōca m̄nq̄
intelligētibz ul' attendētibz eiusd'
cūculi rōem: quā cū iſme opusculi
ipſe beciuit̄ intimaē curauit̄.

Dequit̄ duodecim gradus
humilitatis.

Duodecim gradus
humilitatis est: corde
et ope humilitatem
ostendē. Undecim
ut pauca et rōmabila loquat̄.
Decim⁹. si nō sit facilis ad iſū
et p̄emptus. Non⁹ est tristitia
ad m̄trognacōne. Octaua. tenē
qd̄. cōis ip̄z m̄dast̄ regula. Sep
tim⁹ est credē et p̄mitia se oibz
nō viliore. Septimus est ad oīu
indignū seu nūlē se d̄fici et cre
dē. Octūus confessio p̄tor.
Nūtus p̄ obediētia iduris et
affis p̄tūr; ampleri. Terti⁹
oī obū se subdē maior. Seco
dū nō uinae uoluntate. P̄miss
timore dei se custodie oī hōca
p̄to. **D**equit̄ duodecim
gradus supbie et.

Primus ḡdus supbie est
cuiositas oculorū et oīrū p̄
sensuī. Secundus leuitas
mentis: p̄ uba leta ul' c̄stia no
tata. Terti⁹ repta leticia: que
p̄ facilitatē risus denot̄. Quart⁹
iactancia: q̄ r̄ m̄lito q̄o diffūdi.

Sextus singularitas: p̄uata af
fectuē cū glā. Septimus arrogan
cia: credē se oibz sanctiorē. Sep
tim⁹ p̄suptio: se ad oīu ingere.
Octaua defensio p̄tor. Non⁹
silata cōfessio: que p̄dūa rōp̄u
iūcta cōpbat̄. Decim⁹ rebellio
iūgrā. Undecim⁹ libtas p̄tādi.
Duodecim⁹ d̄suetudo p̄tādi.

Rogasti me fr̄. godfride q̄tēnq̄
ea que de ḡdibz humilitatis
coram fr̄ibz locutus fuēam. plen
orū tibi tractatu d̄ssere. Cū tuepe
tūm ut dignū eāt. et volens fa
tisface et timēs nō posse. erage
lici cōsiliū memore. nō p̄nis fatee
scape ausus sit. q̄ p̄dēs p̄puta
ui. si sufficēt̄ sūptus ad p̄fici
endū. Cū at̄ sc̄itas foras hunc
missit̄ timore quo m̄thit me
bam illudi de ope nō cōsumādo
submittit̄ aliis timor de d̄tro:
quo cepti timē q̄iuq̄ p̄iculū degla
sup̄ficiisse. q̄ de ignoma si defec
sem. Unde m̄t̄ hūt̄ timore et m̄ta
tē velud i quodā binō positis
dū hesitauit̄ cuī max tuto me
crederē: metuēs aut̄ loquedo uti
lit̄ de hūlitate. ip̄e hūlis nō m̄
ueniri aut̄ tacendo hūlit̄ nūlē
siēi. Cūq̄ neutrū tutū. alēutram
bi m̄ tenēdā esse cōspicēm: elegi
potius et si que posse cōcāe fr̄m
simom̄ q̄m tutai me solū p̄etu
silencij: sil' fiducia habēs. si qđ
foste qđ app̄bes dixerit̄ tuus p̄cibus

non posse me superbie sumantem quod magis puto in tuo studio dignum esse coram de me hilo superbie non posse.

Locutus ergo de humilitate quod dicitur quos beatius benedictus non numerandos sed ascendendos apostolus p[ro]p[ter]ius ostendendo si possem quo per illos p[re]ueniendum sit: ut audito fructu p[re]ueniendum g[ra]uit labore ascensionis. **C**apitulo ergo nobis dominus me labore. labores n[on] accide. **E**go sum inquit via uita et uita. tria dicit humilitate: quod ducit ad uitatem. **A**ltius labore: altius fructu labore est. **V**ni scia inquit quod ibi de humilitate locutus sit. cum idet[er]e dixit. **E**go sum via. Audi aperte. **D**iscute ame: quia misericordia est et humilis corde credere. **S**ed ergo post humilitatis exemplum: mansuetudinis forma. **S**i m[an]tua est enim non ambulas tenebris: sed habebis lumen uite. **N**on est lumen uite nisi ueritas: que illuminans oculum hominem venienter habet modum. ostendit ubi sit uera uita: **I**deo enim dixisset. ego sum via et uita subdit et uita. **A**csidet. ego sum via: que ad uitatem ducit. **E**go sum ueritas: que uita permittit. **E**go sum uita quia do. **H**ec est enim aut uita eterna: ut cognoscatur te ueridim. et que missa ihesu christi. **V**el sic: quod tu dicas. via considero et humilitate: fructus desiderio ueritatem. **S**ed quid sit uita labor die. ut ad optimum lucem non possem p[re]uenire. **E**videt

168)

Ego sum uita et ueritas quo sustentaueris in via. Clamatque errantibus et tria ignorantibus. ego sum via: dubitabitis et non credentibus: ego sum uita. in ascendebitis sed et lastescetibus ego uita. **D**atis ut reor ostensum est ex apostolo capitulo euangelii cognitio ueritatis fructu esse humilitatis. **A**ccepit et aliud. **C**onfiteor: est per celum et terram quamlibet secundum hec. haec dubium quoniam ueritatis scientia a sapientibus et prudentibus id est a superbis: et reuelat ea pueris et humilibus. **E**t in hoc apparet quod ueritas que superbis absconditur. humilibus revealatur. **H**umilitatis uero clavis est esse difficultatem. **H**umilis est ueritas qua homo vissimus sine cognitione sibi ipi uilescit. **H**ec autem coquunt huius qui ascensionibus in corde suo dispositis de ueritate in uitatem. id est de ihesu in gloriam Christi: donet ad culmen humilitatis p[re]ueniat: in quo velut in syphon uero est i speculacione posita ueritate p[ro]p[ter]eant. **E**t item inquit. **S**e negatione dabit legislator. **C**ui qui dedit legem. dabit et benedictionem: hoc est qui iussit humilitatem predicere ad uitatem. **C**uius uero est hic legislator in similitudine et uerus dominus qui legem dedit delinq[ue]tibus via? **I**n via quippe delinq[ue]t qui uitatem delinq[ue]t. **S**ed n[on] uel sic adulata domino sic delinq[ue]t?

Ipsis ergo dulcis et rarus dominus lego
dat: via humilitatis: per quam rede
ant ad cognitum ueritatis. Dat
occasione expande salutis. quia
dulcis est: non tamen absque disciplina
legis quia rarus est. Dulcis est
quia puer non patitur: rarus quia
pumie non obliuiscitur. **N**anciataq[ue]
legem quiaredit ad uitium b[ea]tus
b[ea]tus per duodecim gradus dispo-
nit: ut sicut post Christi perceptale-
gis ac genita eccl[esi]a in quo
duodenarius compleat ad Christum uen-
tur: ita h[ab]et duodeci gradibus accessis
veritas apprehendat. **I**llud quisque quod
scala illa que in tempore humilitatis
Iacob monstra est. dominus in rurus de-
susp[er] apparuit: quid nobis aliud
inuit: nisi quod in culmine humilitatis
cognitione constituit ueritatis? **D**ominus
quippe de summitate scale p[ro]ficie-
bat susp[er] filios hominum inq[ui]p[er] uitios:—
cuius oculi sicut fallere nolunt: ita
falli non nocent: ut uidetur si intelli-
gens: aut regens dominum. **A**n non
de alto uidet clamare ac dicere re-
quicetib[us] se nouit enim qui sunt eis:—
tristis ad me omnis qui concupisces
me: et a gratiis meis impleri.
Errillud. Venite ad me omnes qui
laboratis et oneri estis rego vos
reficiam. Venite mei. **C**omo[do]. **C**omo[do].
Ad me uiritate. **C**omo[do]. per humiliati-
te. **C**omo[do] fructus. Ego uos reficiam.
Hoc que est refectio quam ueritas
ascendetib[us] p[ro]mittit et prometib[us]

reddit. **A**nferte ipsa est caritas.
Ad hanc quippe ut autem b[ea]tis b[ea]tis.
ascensis omnibus humilitatis gradibus
monachus mox p[ro]met. **V**edelicet
et suavis cibus caritas q[ui] fessos
alleuat: debiles roborat: mestos
letificat. **F**rugis demque ueritatis
fit suave et omnis leue. **H**omo
cibus caritatis: que medio in
fratello salomois consistens. diuina
odore uitatu velut diuina gemitus
flam fraglancia pigmentorum. esur-
entes reficit: uocat reficit. **T**ibi siquid[em] apponit[ur] pax. pacia-
bemguntas. longamritis. gau-
diu i sp[iritu] scd: et si que sunt aliae
ueritatis seu sapientia gradus appo-
nunt[ur] in illa. **H**abet et humilitas
recedere fratre suas epulas. pane
scilicet dolois et vini copiacionis.
quas primo uetus incipiens offerat
quibus utique dicit. **S**urgite p[ro]p[ter]y
sedentis: qui manducatis pane
doliosis. **H**abet ibide contemplatio
ex appetite frumenti solidi cibis sa-
pientie cum timo quod letificant coherens:
ad quam ueritas p[ro]sternit iustitiam.
Comedite amici mei et bibite:
et meliorum cauissimi. **M**ediaq[ue]
caritate constrainta appetit filias.
Ihesus: p[er] ipsas uidelit manus:
que dum adhuc solidi cibis immo-
tice p[ar]t[ur]: lacte interiu caritatis
pro pane. oleo p[er] timo trahende

scit. Que recte media desebit²:
qua eius suauitas. nec icipetibus;
piso est phibente timore. nec per
fectis satis est phabundanciori con-
templationis dulcedime. In adhuc
a norma carnalium deliciorum huius
timoris amissima potione purgari
di nondum lactis dulcedime expiuit.
et illa cum auulti a lacte epulai ab
intu glorie gloriis deliciis². solis
medis id est sufficientibus ita iam
melleas quodam sebuculas cuncta
expas ut illas inter pro suae
neitudine contenti sunt. Omnis gaudi-
bus est huiusmodi purgatorius
cum amaritudine². et secundus tristitia
consolatoria cum dulcedime. Tertius
contemplatio solidus cum fortitudine.
Ex michi domine deo quoniam non ascis
super eorum sui tui et cibabis me
pane lacrimar et potum dabis michi
et lacrimas. Quis me iustabit ad
illud vel medum ac dulce canticis
coniuui. ubi iusti epulantur in co-
ficiu dei et deliciis leticia². utram
no loquens et amaritudine cum sue
mee dicit deo noli me adesperare.
sed epulando et azimus sinceritatis
et veritatis. letus caro et vnsdum
quoniam magna est gloria domini. Bonu-
tati via huiusmodi. qua iustus in
gratia caritas accedit. gratianos
sapie papiantur. Demque sicut sis
legis Christi: sic piso huiusmodi cog-
nitio iustitiae. Christus cum ueritatem
gloria. Heitas quibus motuuntur dat

169)

174

cuitate. motestit autem huiusmodi:
huiusmodi ergo dat gloria. Duri-
us potius quo feci huiusmodi gaudi-
us ascendit debeantur. dicas ut
potius quo ordine ad apostolum ben-
iuui ueritatis producuntur. Sed quod
ipsa quoz iustitiae agitatio etibus
godi cōsiderat ipsos huiusmodi possit
distinguo: quanto ex hoc clarus
motescat. ad quem tu ueritatis duo
decimorum huiusmodi p̄figut. C
Tunc quoniam namque iustitiae in nobis in
primis in sui natura. In nobis
nosmet ipsos iudicando? in pri-
mis eorum malis malis et pacie
do: in sui natura mundo coede
contemplando. Observa sicut
misi ita et ordinem. Proinde te
doceat ueritas ipsa. quod p̄pus in
priis quoniam in sui debeat in se natu-
post hec acquires cur itepacies
quoniam in primis in ipse debeat. In
moto si quidem beatitudinem. quoniam suo
simone domino distinxit p̄pus in se
coedes quoniam mundi coedes posuit.
Proinde coedes quippe cito in primis
ueritate deprehendit dum suos affectus
et illos extendit: dum sic p̄ caritate
se illis conformat. ut illos vel bo-
vel mala cum p̄pia sentiat: cum in
fimis in finibus. cum scandalizatis
verum: gaudeat et gaudientibus
et flentibus consueverit.
Harum caritate finia cordis acie
mundata ueritatem deliciis in sui

contemplū natūrā p̄ cuius amore ma-
la tolent aliena. **E**ui uero seita
fr̄ib; non consociant. sed econtra
aut flentibus insultant. a gaudēti
derogant. dī qd̄ in illis est i se nō
senciat. quia silit affa nō sūt vē-
tate in pris qd̄ dephendē p̄nt.
Bene nāp̄ tōueit illis illud vulgū
pubū. **N**escit sano qd̄ senciat e-
ger. aut plena qd̄ patit ieuinq.
Eger ergo egrō & ieuinq ieu-
no. qnto p̄m̄q̄ tanto familiā
capacit̄. **S**icut enī p̄ua vera
uitas. nō n̄ p̄uo coede videt. sic
m̄seia fr̄is veris m̄seio corde sen-
titur. **S**ed ut ob alienā m̄seia
cor m̄seis habeas. optet ut tuū
pius cognoscas. ut p̄m̄m̄ mete
tua iuuenias. & exte nouis. qd̄lē
illi subuenias. exēplo scilicet sal-
uatois m̄ri. qui p̄ati voluit ut
cōpati sciat. m̄ser fr̄i ut m̄ser
eridiscet. ut quo de ipso sc̄pti ē.
& didicit ex hys que passus est
obedientiā. ita discet & m̄sciam.
Non qd̄ an̄ m̄seri nesciet. cuius
m̄scia ab etiō & usp̄ietiū.
sed qd̄ natūrā stiebat ab etiō tp̄al
didicit ex p̄m̄to. **N**ō fortet
durū videt. qd̄ dixi dei sap̄iam
xpm̄ didicisse m̄sciam? quasi
is p̄ quē ouā fca sūt. aliq̄ aliqui
ignorasset ex hys que sūt. maxi-
me cū illud qd̄ ex ep̄la ad he-
bos ad id cōp̄bandū cōmemorau
alio sensu. qui nō ita videatur

absurdus possit intelligi. ut hoc
qd̄ dīm̄ est didicit. nō ad ip̄m̄
caput referat in sui p̄sona sed
ad corp̄us eius qd̄ est ecclia: r̄ist-
lis sensus. **E**t didicit ex hys qd̄
passus est obiām̄. hoc ē obiām̄
didicit in suo corp̄e ex hys que
passus est i capite. **N**ā illa moes
illa crux. obprobria. sp̄uta. flagel-
la. que oīa caput n̄m̄ ip̄us per-
tinet? quid aliud corp̄i eius id ē
nobis qd̄ p̄clarā obiē docimēta
fuerūt. **C**ristus em̄ aut aplius suis
est obediēs p̄i usp̄ ad mortē.
Cua necessitate! Respondent
aplius petrus. **A**p̄s passus ē pro
nobis? vobis relinq̄es exēpla
ut sequānt inquit vestigia eis.
id est ut m̄tem̄ obiām̄ eius.
Ex hys ergo que passus est dis-
mus qd̄ta nos qui p̄ui hōtes
sum̄ eporteat p̄ obiā p̄eti?
pro qua & is qui dīs ēit nō
dubitauit moei. **E**t hoc modo
inquis i cōuenies nō ēit. si dīc
ip̄us ul̄ obiām̄ ul̄ m̄sciam̄ ul̄
aliqd̄ aliud in suo corp̄e didicis-
se. dū tñ sibi i sui p̄sona m̄l
quod̄ ante latuit credid̄ exēp-
potuisse accēde. **D**ic ip̄es ēit
qd̄ m̄seri aut obediē docēat.
ip̄se qui dīscat. quia caput &
corp̄a unus est ip̄s. **N**ō ne-
go hūc intellectū qd̄ r̄etus sit.
sed ex alio loco ip̄us eple-

superior int̄p̄atio videt̄ appa-
 ri ubi dicit̄: **I**n usq; em̄ ange-
 los apprehendit̄: sed semē abea-
 he apprehendit̄. **V**nde debuit
 fr̄ib⁹ p̄ oīā simulai ut mīse-
 rūtes fiet̄. **P**uto q̄ h̄ec uba-
 sic ad copiū referenda sint̄: ut
 coepi p̄em̄tus aptū nō possint̄.
De ubo dei utiq; dñm est q̄ nō
 angelos apprehendit̄. hoc est nō
 in unā sibi p̄sonā assūpsit̄: si
 semē abrahē. **I**n q̄ em̄ legit̄:
 Obū angelus fām̄ est̄: sed ubū
 tio fām̄ est̄. **E**t tio de carne a-
 leche: iuxta p̄missionē quē illi
 fām̄ fā est̄. **V**nde id est ex q̄
 semē assūptione debuit p̄ oīā
 fr̄ib⁹ simulai? id est oportuit
 ac nōc̄ fuit̄: ut filis nobis passi-
 biles m̄r̄ax oīā excepto p̄ctō ḡnā
 mīseric̄ p̄currer̄. **S**i quis qua
 necessitate: ut mīseric̄es inquit
 fiet̄. **E**thor aus cur nō recte ad
 corpus referri p̄t̄. **S**ed audi q̄
 paulopost sequit̄. In eo em̄ i
 quo passus est ip̄e t̄c̄ptatus:
 potens est a eis qui t̄c̄ptant̄
 auxiliā. **I**n quib⁹ ubis q̄ melius
 intelligi possit nō video? mīsi
 q̄ ideo pati ac t̄c̄ptari omnib⁹ q̄
 abs p̄ctō hūam̄ voluit coi-
 tie mīsen̄. qđ est p̄ oīā fr̄ib⁹
 silici. ut silic̄ passis ac t̄c̄ptatis
 mīseri ac copati ip̄o discet ex

p̄meto. **C**uo quidē expr̄meto
 nō dico ut sapientia efficietur:
 sed app̄inquore videt̄? q̄tn⁹
 m̄fim̄ filii adam quos suos fieri
 a appellai fr̄es nōd̄ dignatus
 est. suas illi iſimitates cōmitē
 nō dubitat̄. qui sanac̄ illas
 a posset ut d̄s: et uellet ut p̄xi-
 mus a cognoscet ut eadē p̄ass⁹.

Vnde uſas virū en̄ ap-
 pellat doloz a sc̄etē iſimitate.
Ser aplius. **I**don em̄ habem⁹
 pontificē qui nō possit cōpati
 nostris iſimitatib⁹. **V**nde aut̄
 possit. uidamus adūgit̄. Tēp-
 tatu aut̄ p̄ oīā p̄ silitudine abs p̄
 p̄ctō. **E**tūs quippe deus. b̄t̄
 di filius i eade forma quā nō
 rapmā arbitrius est esse se eī
 lem dō p̄i p̄culdubio ip̄assib⁹
 p̄iūsp̄ se ext̄am̄set forma ser-
 ui accipiens. **S**icut mīseri ul̄
 ubi cōtēptus nō cāt̄. sic
 mīsidiam ul̄ obīam expr̄meto
 nō noueat̄. **S**c̄ebat quidē p̄
 natūm̄: nō at̄ sc̄ebat p̄ exp̄ie-
 cām̄. **A**t ubi mīoratus est nō
 solū a seip̄o. sed etiā paulom⁹
 ab angelis. qui t̄ ip̄i ip̄ossibiles
 sūt p̄ ḡnā. nō p̄ natūm̄: usq;
 ad illā formā in qua pati et
 subici posset qđ utiq; sic uider̄
 ē i sua nō posset: t̄i p̄assioē
 cōptus est mīsidia. t̄i sc̄ebat̄

~~obiam. p. quā sūt opīcē. n.~~
~~dixi scīa sed nobis fiducia~~
~~ex mīso obediēcia. p. quā~~
~~tame xpīcā nō illi ut dixi~~
~~scīa. sed nobis fiducia creuit.~~
~~dū ex mīso gne cognitionis~~
~~is aquo longe errauēamq. fīs~~
~~est xpīor nobis. Cūdo em illi~~
~~uppmquāe audēm. i. suā pīas-~~
~~sibilitate manēt. P. dū aut~~
~~aplo suadente monem cū fidu-~~
~~cia adire thronū gne ipīus?~~
~~que mīmītū sicut ab alibi spītū~~
~~est longuores in dīs tulisse et~~
~~doloēs pītasse cognoscim. t~~
~~m eo quo pīassus est ipse nobis~~
~~cōpīa posse nō dubitam. Ad~~
~~ergo debz absūdīt videi si dī~~
~~ipīm nō quidē aliq. scīe repīse.~~
~~qd. aliq. nescīet? scīe tame~~
~~alio mō mīsīda ab etīo pīm-~~
~~tate? t alie itē didicisse per~~
~~carnē. C. Vide ne et sīlī lo-~~
~~cūtions modo ipīud dīm sīt.~~
~~qd. dīs regrentibz discipulis~~
~~de die vītō se nescīe respīdat.~~
~~P. dī quo dī illū ille nescīet?~~
~~m quo omīs thesauri sapīe et~~
~~scīe abstrōdīt sīt. Sur g. se~~
~~scīe negabit qd. cūtū est q. nescīe~~
~~nō potīat. P. nūq. forte mē~~
~~dacit eis vīlūt celāe? quod~~
~~vīlūt nō vīlūt inotest. Ab-~~
~~sīt. Dīcīt mīchī ignorāe potīut~~

cū sapīa sit? sic nec menti cū
iūtas sit. Dīd uolens discipu-
los ab iūtis i. ssādis cūositate
cōpīstē. qd. mīgrebāt sēnēga
ut scīe? nō oīmodo qdē sed
tali quodāmō quo negāe vāre
potīut. P. dā et sī sue dīmītās
iūtūtū eque oīa pītā. scīlī
pīcīa et futūa pīlūtīdo dī
ques; istā pīlā habebat nō tā
ullis carnis sue sensibz expīdo
agnouēat. Alioqī iā spīi oīs
sīi amēpīm mīfēcīat? iā quibz
sīi coepis arthāgelū vocētā-
tē t tuba sonātē i quo strepi-
tu mōctū sūtūtāndi sūt audi-
erat: iā oīlis sue carnis ones
hēdōsp qui abīuē se fīgāndi
sūt pīpīrēat. C. Demq. ut
intelligas q. illa tītī cognīcē
que pī carnē sit se illū dīe nescīe
pībūt vīlānt t rīdēns non vīglī
aut. nec ego scīo. sed nec ipse
mīt filius hoīs sit. Quidē
filius hoīs nī nomē assīpte
carnē? Quidē si quidē noīe
intelligi dāt. quia dīcēs se ali
q. nescīe. nō iūxta qdō est.
sed sīdīm hoīēm loīt. Alias
quippe loītēs de se sīdīm sūa
dīmītātē. nō filius id filius hoīs.
sed ego id me pīne sepu-
us cōsueuit. Ut ibi amēdīo
uobis: anqī ab hām fīt ego

171
172

Sū. **E**go si autem non filius hōis
erit. **I**her dubitūt qm̄ de illa esse
cā dicit̄. quā ante abraham
et sine ticio est. non qua post
abrahā et ex abrahā fūs est.
Cubiq̄ hōm̄ de se opī
monē ad discipulis m̄grent que
dicūt m̄q̄ hōm̄ esse nō me si
filū hōis. **E**ius sūs eōdē quid
de se ip̄i quos sentrēt m̄rogās.
vos atq̄ nō quē filū hōis sed
quē me esse dicitis. **C**arnalis
videlic̄ sp̄li sūm̄ de carne m̄g
rent nōm̄ carnis. qd̄ p̄ie est
filius hōis posuit. sp̄nāles uo
discipulos de sua dīntatē m̄
rogans. nō filū hōis sed signat̄
me dixit. **S**ed dēm̄ p̄terus
intelligens. qd̄ p̄ hoc qd̄ dīxerat
me requisiti fuisset. sua respo
sione apluit. tu es īq̄ens non
ihsus filius vīgīns. sed xp̄i filius
dei. **S**ed utiq̄ si respondisset
m̄hilonīū uītacē dīxisset. **S**ed
in ubi m̄rogacōis sensū m̄
rogant̄ prudēt adūtēs. cō
petent̄ p̄iep̄ ad m̄rogatū m̄dī
dicens. Tu es xp̄i filius dei.
Cū igit̄ trideas xp̄m̄ ī una
quidē p̄sona duas h̄re natīas
vīa quā sēp̄ fuit. alterā quā eē
cepit. et scđm̄ sēp̄m̄ quidē su
nō esse semp̄ oīā nosse. scđm̄
xp̄ale uēo m̄līa xp̄alit̄ expt̄
fuisse. cuius fateri dubitas.

ut esse ex tpe cepit ī carne si
carnis quoq̄ m̄seūs sāe cepisse
illo dūtaret nō cogitom̄ qd̄
docet̄ defactio carnis. **O**nuod
utiq̄ genūs sāe p̄thep̄lausta
sapient̄ feliciusq̄ nescirent.
qndō id attīngē m̄si stultē
sereq̄ nō poterat. **S**ed plas
matice eorū dīs ī regrens qd̄ p̄ie
rat opus suū m̄seātis p̄secu
tus est. **D**escendēs et p̄ie m̄sei
cordē quo illi recidēant̄ m̄seā
bilit̄ voluit exp̄ri ī se qd̄ illi
faciēdo conf̄ se mēito patēt.
nō sili quidē cuiositatē sed mīni
bili cūtūte. **S**on ut m̄ser cū
m̄seis remanēt sed ut m̄seis
fūs m̄seis liberaet. **F**ūs īp̄
m̄seis. nō illa mīa quā fe
lix manēs habuit ab et̄no. sed
quā mediātē m̄seia regit̄ in
habitū nō. **P**ocero p̄ietatis
opus qd̄ p̄ illā cepit ī sc̄a p̄fe
ct. **S**on qd̄ sola illa posset
p̄fīcē sed quā nob̄ nō potuit abs
ip̄a sufficē. Utq̄ sup̄udē neces
saria sed nob̄ magis het̄ cogrua
fuit. **O** ineffabilis p̄ietatis ex
cogitatio qndō nos illā mīam̄
m̄sediam cogitarem̄ quā p̄te
dens m̄sdiā nō īformat̄. **C**ūdō
illā adūtēm̄ itognitā nob̄is cō
passiōne que nō passione p̄nē
ta cū ip̄assibilitate p̄durat.

Attumē si illa que inseūnescit
inſediu nō p̄cessisset. ad hanc
cuq; inseūn est māt nō uterisſet.
Di nō atraſſet nō atraxiſſet.
Di nō atraſſet nō extraſſet.
Unde at̄ ext̄ aut̄ inſi de lacu
inſeie et de luto fecas. **A**cilla
ti inſediu deſeruit. ſed iſtam
inſeruit. **N**on mutauit ſed
m̄uplicauit. ſicut ſp̄at̄ ē. hoīes
et uimenta ſaluabib dñe quē ad
modū m̄uplicata inſediam
tuā dñ. **S**ed iā ad appoſitū
redeam⁹. **D** ergo ſe inſerū
fecit qui inſer nō eāt. ut ex
preſt qđ et an ſtebat qđ tuomag
tu. nō dico ut te facias qđ nō
es. ſed ut attendas qđ es: quia
ne inſer es. et ſic diſcas inſer
eri qui hoc alit ſcie nō potes.
Ne forte ſi p̄mi malū coſi
dēs et tuū nō attendas. moue
ais nō ad inſeationē ſed ad iſdi
gnationē. nō ad iuuadū ſed ad
iudicandū. demq; nō ad iſken
dū i ſp̄ū lemtatis. ſed ad deſ
truendū i ſp̄ū furorib. **V**os q̄
ſp̄uāles eſtas aut̄ apluſ h̄moi
iſtrute i ſp̄ū lemtatis. Apli
coſiliū ſue p̄ceptū eſt etiā ut
mansuetō id eſt eo ſp̄ū fratri
egrotanti ſubuenias quo tibi
bis ſubuenē cū egrotas. **E**t
ut ſtias iſlī erga delinqüēſe

mansuetō poſſet oſiderās moj
terp̄m ne eti te p̄teis. Coſideāe
libet. qđ bñ diſcipulus uitatoſe
quāt̄ ordine inſri. **I**n lemtati
bus quas ſup̄ memorii ſicut
pius inſeicodes qđ m̄idicodes.
ſic pius mites & inſeicodes p̄
mitiati ſūt. Et apluſ cū ſp̄uāles
hortaret̄ ad iſtruendū carnales
adūxit. **I**n ſp̄ū lemtatis. Inſtruc
tio quippe ſr̄m p̄tinet ad inſe
icodes. ſp̄uā lemtatis ad mites.
Ac ſi dicet. **I**n inſeicodes de
putau nō p̄t. qui i ſemelipſo
mitis nō eſt. **E**cce apluſ apte
ondit. qđ ſup̄ius oſenſurū me
p̄misi. pius videlicet uitatem
inquiredā eſſe i nobis qđ i ſp̄ū
mitis. coſideāms inquieres teup̄m
hoc eſt qđ ſacilis ad cēptandi
qđ ſp̄uā ad p̄tandi quatinq;
ex tui oſideātōne mitestas. ſic
qđ ad ſuccrendū aliis i ſp̄ū le
mtatis accedas. **A**lio qđ ſi mo
nētē nō audis diſcipula. ar
guente trine inſri. **H**poctā
eice p̄mū trabe de oculo tuo.
et ſic videlib⁹ festuā eice de
oculo fr̄is tui. **T**rabs in oculo
ḡndis & groſſa ſup̄bia i mētē
eſt que quādā coepulētia ſu
bana nō ſana. triuenda non
ſolda oculū mētis obſciat.
iūtē obūberat. ita ut ſi tua
occupauit mētē. iā tu te vi

dere iam te talem qualis es ut
quis esse potes non possis sentie.
sed qualem te amas talem te vel potes
esse vel spernas fore. Quid enim ali-
ud est superbia quam ut quidam stolidi
diffimil amores proprieatatem. Unde
et nos possumus dicere per contrarium
huiusmodi excellenciam esse co-
tempni. Amores vero sicut nec omnes
iustitiae iudicium nestit. Bis iudi-
cium iustitiae audiens. Sicut audio-
s sic iudico. Non sicut omnes non
sicut amo non sicut timore. Est
iudicium omnis sicut illud. Non ob-
lige habemus et secundum legem nostram dicitur.
Est et timoris sicut illud.
Si dimittimus eum sicut vementem
romam et tollent nostrum locum et
genitorem. Iudicium vero amoris ut dauid
de filio pericula: et perire iuste pro amore
absolon. Et legibus humanis statu-
tum. et causis tamen ecclesiasticis quam
seculares suatum scio. Speciales
casus causancium non debet admittit
ad iudicium. ne vel fallatur vel
fallantur amores suos. Quod si cul-
pam amici tuo iudicio amores illius
aut iniuriant aut pessus abscon-
dit quantum magis amorem tuum
contineat iudicium fallit. Quia ergo
plene iustitiae i se cognoscere cuat:
nunc est ut semota tribus superbie
que oculum arret aluce ascensi-
ones in corde suo disponantur per
quas seipsum i se ipso ingratis: et sic
post duodecim huiusmodi iudiciorum
ad finem iustitiae quodam perlungat.

Cum autem iusta ueritate i se primo
se uento in iustitate dicere potuit.
Credidi propter quod locutus sum: ego autem
huiusmodi sum nimis. Ascedat homo
ad coem altum. ut exalteatur iustitas: et
ad dominum secundum pacem dicatur in ex-
cessu suo: omnis homo mendax.
putas hunc ordinem dauid non
temuit. Huius hoc apostola non se-
nit: quod dominus. quod apostolus: et quod nos
post ipsos et per ipsos sentimus. Credidi
inquit iustitiae dicenti: quod sicut
me non ambulabam tenet. Credidi
ergo semper secundo: propter locu-
tus sum confiteo. Cui credi-
endo? Ueritate quam cognoui
credendo. Postquam autem credidi
ad iustitiam. et locutus sum ad salu-
tē. huiusmodi sum nimis. hoc est
propter. Tamen dicet. Quia iustitiae
cognitā in me confitei contumeliam non
erubui: ad professionē huiusmodi
propter. Nominis enim propter potest
intelligi. Ut ibi. In mandatis
eius uollet nimis. Quod si quis
contendat nimis hic propter valde po-
situm esse propter. quia exposi-
toes id ipsum tridentem astruem: nam
hoc discordat a sensu apostoli ut sic
sentiam eum dixisse. Ergo quidem
cum ad hanc iustitiae non nossemus: aliquis
ame putabat esse cum nichil esse.
At postquam et ipso credendo. id est
eius huiusmodi imitando. iustitiae
agnoui: ipsa quidem exaltata
in me ex mea confessione: sed
ego huiusmodi sum nimis: id est

valde vilui michi ex mei consi-
datione. **H**uiliatus ḡaphia
Hoc p̄mo ḡdu veitatis ut aut
salio psalmo. **E**t veitata tua
h̄uiliasti me. semetipm atten-
dat. et ex ap̄ia m̄seia gr̄atiale p̄p̄e-
dat? sic ad sedin tūsiens dicat
excessu suo: omnis hō medax.
In quo excessu suo? **I**n illo pi-
culdubio: quo se se extenderes
ac uitati adherens seipm diu-
dicat. **I**n illo ergo excessu suo
dicat nō dignando aut iūltā-
do? sed miserando et cōficiē-
do: oīs homo medax. **C**uid
est oīs homo medax? Omnis
hō t̄fūmis? oīs homo miser? et
potens: qui nec se nec aliū
possit saluare. **S**icut dē fallax
equus ad salutē? nō q̄ equus
aliquē fallax: sed quia is seipm
fallit qui fortitudine ei⁹ cōfi-
dit. **S**ic omnis homo dē medax.
Id est fragilis mutabilis? ac
salus nō possit ul' suāt aliea
spāri: q̄n pocius maledictionē
taurat: qui spē suāt homine
pom̄t deficiens itaq̄ h̄ailis
aphia p̄ducatur uitatis. qdip̄
se lugebat: vidēst alis dum
apponit stūz apponat et dolere:
ac gr̄atit sed vēacit dicat: oīs
homo medax. **V**ide q̄n lōge
aliud senserit de se phāiseus
ille sup̄bus. **C**uid dē p̄missit
in excessu suo? **D**eus ḡtias

ago tibi: quia nō sū sicut tētē
hōm̄ **D**ūm̄ se singularē eril-
tat: alis arrogant̄ insultat.
Daud alit. **A**it em̄. Omnis
homo mendax. **N**emine exceptat
ne quē decipiāt? r̄ies qd̄ omnes
p̄cipuerit? et omnis egēt q̄la dei.
Phāiseus se solū decepit? quē
solū exceptat: dū cōtos dampnat.
Phāeta se nō exceptat acōi m̄seia-
ne exceptat a m̄seia. Phāiseus
exsufflat m̄az: dū dissilit m̄se-
riam. Aphia affiat tam de oībz
q̄m de se omnis homo mendax.
Phāiseus cōfinat de oībz p̄t de-
se: nō sū iūques sicut tētē homm̄.
Et ḡtias agit: nō quia bōg sed
quia solus. **A**on tā de boīsq̄
habet: q̄ de malis q̄i alis videt.
Rondū de suo oculo trabē erie-
cēat: et festuca et oculus featur
emulat. **A**lam subdit. Inustarop-
tores ac. **G** **A**on frustularbi-
tor exēssit a p̄p̄to feci: si uitis p̄
excessus dēam intellexta. **A**lam
ad p̄p̄tū redendū est. **D**uos
utiq̄ uitias sibi uū motestē ac
p̄ hoc uilestē fecit: nūtē est ut
cūcta que amāe solebat et ip̄i
sibi amarescant. **S**tatiētes m̄
m̄z se an se. t̄les se vide cogunt:
quales ul' ase uide erubescunt.
Dūq̄ sibi difficit qd̄ sunt
et ad id sufficiant. qd̄ nō sūt qd̄
utiq̄ p̄ se fore diffidit: uehemēt
se se lugentes. id solū a solatōis

iuemus. ut seuei iudices sui qui
sabz amorem dei esuriat et sicut
iusticia usq; ad conceptu sui diste-
tissima dese exigit satisfactio-
ne et decretis emendacione. Sed tu
se ad id sufficere no posse compre-
hendit? cu em fecerit omnia q man-
data fuerint sibi suos se iutiles
dicunt: de iusticia ad insidiam
fugunt. Ut aut illa consequantur
cosilii virtutis sequuntur. Hoc
imsecoedes. qm insidiam conse-
queret. Et hic est studius gradus
iutatis: quo ea iprimis ignorunt.
du de suis aliorum necessitates ex-
quirunt. du ex his q pacuum. pacie-
tibus copati sunt. In his
ergo itus que dñi sunt id est in
luctu pme. in desideio iusticie.
i opibz insidie. si perseverant.
atibus ipso dimetis. que a igno-
rancia aut ifinitate. aut studio
contrarerunt. coedis acie mudiatur:
quo p contemplacione cum qdū
virtutis pntiseat. Hee sunt meq
vident hoibz bone: illis dñtar
at qui letantur dñ male fecerint.
et exultant i rebus pessimis: ac
se de ifinitate ul ignorancia te-
gunt: ad excusandas excusaciones
i patas. Sed frust sibi de ifinita-
to ul ignorancia blandiuntur: q
ut libeius petet libenter ignorat
ul ifiniam. Duntas pmo homi
psuit: licet ipse no libet pcam.
qd se p uxore tamq p carnis

ifinitate defendit. Aut pmi
mris lapidatores? qm aures suas
continuerunt: p ignorancia excusa-
bles erunt. Quia igit studio et
amore pcam a uitate se fecerunt
alienatos ifinitate et ignorancia
psos: studiū igemtu amoreū
merorē contantur? ifinitatem
carnis suore iusticie uincant
ignorancia libealitate repellant?
Tnisi nūc egente. muda. ifina
uitate ignorantia cu pitate mag
et uite uenete. trentē argente.
sēo cu rubore rubore cognoscant:
frust cu tōre respondeant. Cu
vidim te egē? et no mīstūm
tibi. Cognoscet cte dñs iudicia
faciens qui nūc ignorat mīaz
ingrens. Nemip uidebut i que
tūssixerunt. Silie et auai op con-
cepserit. Ab oī ergo labe et ifini-
tate ignorancia studio ue contracta-
flendo. iusticia esurido. opibz
mīe i sistendo. mudiatur oculi coed:
cu se i sui piuitate vitas uidēdū
pmitit. Hoc mudo coede: qm
qdū dñ uidebut. Cu sit itaq tres if-
dus seu statu iutatis ad pmi
astodim p labore huiutatis. Ad
scdm p affam contemplacionis. Ad tū
p excessu contemplacionis. In p vita
igrit seuea? i sedo pia: i cito pia.
Ad pmi ro ducat q nos disautim:
ad secundū affectus pducit quo
alii msem: Ad tū piuitas ra-
pit. qua ad iusibilia rapim:

Tunc dico vobis quod natus ex virgine non erit filius sed pater et pater non sicut virgine natus appellatur. constat quod una eadem uita suata quietate personarum tria haec cedebus genitibus operatur. **P**rimo scilicet istruit ut magister secundo solat ut amicus tertius fratres tamen astringit ut filios proprie. **D**einde quippe filius ubi scilicet ac sapientia patris primi quidem illam uite alicui potencia que ipso dicitur cum regnabit carne defessa. pater caput eius. ignorancia tecum. exterioribus deditam. deinde assumens. potenter eigenus. prudenter istruens. interioribus trahens. ac inabilitatem utens tuorum pro se vitaria. ipsam sibi iudicem statuit. ita ut pro rebus tua libe et uita cui coniungitur. ipsi sui affectu testis et iudex contumelie uoluntatis fugiat officio. Ex qua prima coniunctione ubi et ratione humiliatio nascitur. Aliud quidem propter quem dicitur uoluntas veneno quidem carnis infecta infecta. sed iam ratione discussa. spousus stans dignante uisitatis suauitate purgans. ardentem affectum insecedere facit. ita ut more pellit que uicta extenditur. ipsa quoque coniunctione perfusa celesti. usque ad immatos passionem dilatetur. Et sic ex hac sedis coniunctione spousus di et uoluntatis humore cauitas efficitur. **N**on utrumque uero propter. id est similitudinem talis ac uoluntate alteram uero uoluntatis instrumentum. alteram spousum uoluntatis afflatum. illa yspopo humiliatis appassimantur. hanc igne cauitatis succensam.

174

tandem iā p̄fam aiām p̄t hūli
tate sime macula. p̄t cūtate sime
ruga. cū nec uolūtas rationi re
pugnat nec ratio iūtate dissilat.
glōsa sibi sponsā paf coglumat.
ita ut nec rō de se nec uolūtas
de p̄io cogitae smat. Sed hoc
solū bta illa aiā dicit delectet.
Induxit me rex i cubiculā suū.
Digna ēte que scola hūlitatis
inqua p̄mū sub magistro filio
ad seipām m̄tre didicit iuxta co
missionē ad se fām: si ignoas
te egredē z p̄aste hedos tuos.
Digna ergo que de scola illa
hūlitatis dute sp̄m scō i cellā
cūtatis que nūm̄ p̄ior pecto a
m̄telligēda sūt p̄affiōne m̄tdu
cātūr? Unde suffulta aut fulsita
flocibz ac stupata malis bonor sc̄
mocibz z uiculibz sc̄is: ad regis de
mū cubiculū cuius amore languet
admittet. Ibi modiū. hora vide
luz quasi diuina silēcio scō icelō
m̄t desidēatos amplexus suauit
descentis: ipā quide dormit: sed
cor eius vigilat: quo utiq̄ intē
iūtatis archana rimat: quo
postmodū memoria stat ad serē
ditia pastat: ibi uidet inuisibili
a: audiē ineffabilia q̄ nō luctet
loqui. Excedit quippe om̄es illā
quā nox nocti indicat stām.
Dies tñ diei eructat ubi: z m̄t
sapientes sapiam loqui. z sp̄na
libus sp̄nalia luc̄ cōferrī. Pūtas

175
179

ergo hos īdūs paulus nō cōsiderat.
q̄ usp ad tūm celū se rapit sūs
se dicit. Dic quāe rapit? ut
nō potius ductū: ut uidelicet
stantus aplius i aptū se dicit
fuisse. quo nec doctis suut nec
ducta potuit nr̄e: me q̄ p̄t illu
bō m̄or sū paulo. ad tūm celū
illa mea uītate. illo meo laboē
p̄uenī posse fīsumā: ne ul' de
uītate cōfidā ul' p̄ labore diffida.
Qui em̄ docet: aut dicit ex hoc
ip̄o q̄ docēte ul' ducēte sequit
lubere cōuicī: z aliquā deseagit
ut ad destinatū ul' locū ul' sensū
p̄t̄har: ita ut dicē possit. Non
aut ego sed ḡtia di meū. Qui
uīo rapit: nō suis vībus fahē
m̄s īm̄is tāqm̄ nestus quoq̄
poetū: nec de toto m̄se nec de
pte glatū. ubi nec p̄se nec cū
alio aliquid opat. Ad p̄mū itaq̄
sine ad mediū celū ductis ul'
adiutus aplius ascendē potuit:
ad tūm at ut p̄ueniet i ap̄i op̄e
tuit. Nam z filius legit̄ ad hoc
descendisse. ut uocatū iūaret
astensibz ad p̄mū: et sp̄is stūs
missus fuisse qui p̄ducēt id sedim.
Dat uīo luc̄ filio z sp̄m sancto
sem̄y cooperet: nūq̄ tñ aut de
celo descendisse aut ad trās legi
missus fuisse. Iego ēte q̄ m̄a
dm̄ plena est trā: et pleni sūt
celi et trā glā tua: et multa huic
modi. Iego z de filio. Postq̄

vent plenitudo tuis: misericordia
filii suū. Et ipse filius loquitur de
se. Spūs dñi misit me. Et per audi
ppham. Et nūc m̄q dñs misit
me: et sp̄t eius. Lego et de sp̄t
sc̄o. P̄clitus aut̄ sp̄t sūs quem
mittere p̄ in oīe nemeo. Et cū assūp
tus fūeo mittā uob̄ eū: hanc du
bus qui p̄m sc̄m. Patrē at̄ sua
p̄sona lūcū nūs p̄t nō sit. nūs p̄t tū
nūmo n̄ tū celis: ut i euāglio: et
patr̄meus q̄ sc̄elis est. Et ecōne.
P̄at m̄. qui es i celis. Vnū nūm̄
colligo: q̄ q̄a p̄t nō descendit.
apl̄us ut eū videt ad tū celū
ascendē quidē nō potuit: quo
tū se raptū memorauit. Demip
nemo ascōd̄ i celis n̄ qui de celo
descōdit. Et ne putes de p̄mo
dñm ul̄ sc̄o: dicit t̄ dauid. Aū
mo celo egressio eis. Ad quod
ic̄x nō subito raptus nō furti
sublatus sed videntibz: q̄ illis
id est apl̄is eleuati est. Ad sicut
hebras qui vni. nō sicut paulus
qui nulli: vix enī ul̄ sc̄im testē
nū arbitr̄ habē potuit. ip̄o p̄
hibente. nescio. deus sat: sed ut
om̄p̄t qui q̄ndo descendit: q̄n
uolunt ascendit p̄ suo arbitrio?
arbitros et sp̄tatores locū et t̄p̄t
diē et hora exspectat. videntibus
illis quos filius tanta visione
dignat eleuatus est. Raptus
est paulus raptus est hebras.

volut

translatus est enoch: redemptori.
legit̄ eleuato: hoc est ex se ipso
leuato: nō aliud adiutus. Demip
nō currus vehiculo: non angelus
animculo: sed p̄p̄a uitute subim̄
mubes suscepit eū ab oculis. Cur
hoc? An fessū uinit̄: an pigrū
sp̄ulit̄: an cadente suscepit. Ab
sit. Sed suscepit ab oculi carna
libus discipulox: qui et si xpm̄
nouerat sc̄dm carnē sed ult̄ iā nō
noſtent. Quos ergo ad p̄mū celū
p̄hūlitate filius uocat: et hos i
sc̄o p̄t p̄tūtā sp̄t aggregat.
aditū p̄tēplationē p̄t exaltat.
P̄mo hūliant̄ i uitate et dicunt.
Et uitate tua hūliasti me. Sed
cōgaudet uitati et psallit̄. Soc
q̄m̄ bonū et q̄ iocundū: habitare
frēs i vni. De uitate quippe
sc̄ptū est. Congaudet aut̄ uitati.
Terto ad archam uitatis rapiunt̄
et auūt. Secretū meū in secretū
meū m̄chi. Sed quid ego in se
sup̄flua magis i oīcitate q̄ viva
titate sp̄us duos celos sup̄iores
p̄curro: qui in ambibz pedibusq̄
repens adhuc sub inferiore labo
ro. Ad quod tū iā ip̄o uitante. q̄
et uocante in p̄ola erigi. Illuc si
de iter est quo ostendat in salu
tate dei. Jam dñm desup̄ im̄xū
sufficiō. iā ad uocē uitatis exulta.
Uocauit me: et ego respondi illi.
Op̄i manū tuar̄ p̄cīges dēta.

Tu quidē dñe gressus meos dimisi.
sed ego latus astens de fessa viato-
diuicula quido. **D**e m̄ si tenebre me
cōphendat? aut si mea fugi fiat
i hyeme ul̄ in sabbato: dñi nūc ad
lucē cū t̄fic accep̄tibile r̄ dies salu-
tis sūt p̄ficiā dissimilō. **C**ōdīmōce.
Ora pro me fili. fr̄ soci. r̄ p̄ticeps
p̄stus mei. si q̄s est dñs. **O**ra
om̄potētē. quatnq sic p̄ḡr̄ robo-
ret pedē: ut tu nō uemāt nichil
pes sup̄bie. **E**t si enī pes p̄ḡr̄: et
ut ad iūtātē ascendat ydoneus
nō est: tolēabilior est tū isto qui
se oīnē nō p̄t̄: ut habes ibi: ex-
pulsi fut̄ nec potuerit st̄cē. **H**ec
quidē de sup̄biis. **S**ed quid de illo
capite? qđ de illo qui ē rex sup̄
om̄s filios sup̄bie? **E**t ip̄e m̄q̄
iūtātē nō st̄tit. **E**t alibi. Videba
sathanā cadentē de celo. **C**uadē
hoc. nisi ap̄t̄ sup̄bia? **V**e nichil
si r̄ me videat qui alta a longe
cognoscit sup̄biētē. r̄ illā in me
tribile itonet vōcē. **T**u qđē fili
erelisi eās? sed sicut homo mori-
eis. et sicut vniq̄ de p̄ncipibz cades.
Cuis nō ab unq̄ tom̄trū vōcē
formidat? **O** q̄ salubris ad
tactis angelī. neruus femoris
iacob emarcuit: qm̄ angelī subi-
entis itumuit. emanauit. ruit.
Utnā r̄ meū neruus meū angelī
tangat ut marcescat? si forte ex
haic̄ finitate scip̄t̄ p̄ficiē: quicq̄

mea finitate nō possit insidēfīcē.
Lego p̄fecto qđ t̄finis est dei. for-
cius est hoīkē. **S**ic quoq̄ apl̄us.
de suo nero coquestus q̄ angelī
nō dñ sed sathanē colaphizabit.
r̄nsū audiuit. **S**ufficit r̄ gr̄ia mā.
nū uetus i m̄finitate p̄ficiē. **Q**ue
titus? Ip̄e apl̄s r̄ndent. **I**bent
gl̄abor̄ i m̄finitatibz meis: ut m̄
habuerit i me uetus xp̄i. **S**ed nō dñ
foſitātē intelligis de q̄ sp̄cialitā dñc-
eit: quia xp̄t̄ om̄s v̄tutes habuit.
Sd cū om̄s habuit p̄ omnibz t̄mā
id est hūilitatē nob̄ i se cōmedauit.
cū uita. **D**isce a me q̄ā m̄tis sū
et hūilitis coide. **I**bent. gr̄e r̄ ego
dilect̄ ih̄y gl̄abor̄ si p̄t̄eo i m̄finitate
meā? i mei n̄ dñi cōtraktionē: ut
tua titus et hūilitas p̄ficiāt̄ i
me. **S**am sufficit i gr̄ia tua: cū
defecit v̄tus mea. **P**edē p̄fecto
gr̄ie fortis figens eti enī qui fir-
mus est leuit̄ thēns securus asen-
dā p̄ scālā hūilitatis: donet v̄i-
tati adhēns. ad latitudinem tūsies
mitatis: tūc psallā cū gr̄ia actōe
et dīcā. **S**tatuisti loco p̄facioſo
pedes meos. **S**ic artū via cuiusq̄
sc̄t̄ incedit: sic a dūa scāla tūcī
p̄detēptim ascendit: sic m̄o mō
ad vītātē luc̄ p̄ḡus t̄ finis
clādīcādo accedit. **S**ed heu m̄.
quāt̄ colatus meq̄ plongat̄ esti.
Cuis dab̄t̄ m̄ p̄nas sic colubē?
q̄bus celeūs uole ad iūtātē. ut

iam requiescam i cœlato? C
qm̄ desit, deduc me dñe i via
tua? et ingrediar i uitate tua.
et veritas libeabit me. Ve in
q̄ de illa descend. f̄ dñi em̄
p̄us leuit tam̄ descendissem.
Tastendodo tā dñi tā q̄fū nō
laborasse. Sed quid dico desce-
di? Nam factasse cœdilectis
dixerit; nisi quia forte sicut nemo
repente fit s̄līm̄. sed q̄datim̄
quisq; ascendit. sic nō repente
fit p̄essim̄. sed paulat̄ desten-
dit. Alioq; quid stabit illud ip̄a
cūctis diebus vite sue fūgib; De-
m̄p̄ sit vie que videat hominib;
bone; et m̄ ad malū ad malū
ad malū. deducit. Et
ergo via desponsiorū. sicut et
ascensiorū. Et via est ad bonū:
et via est ad malū. Causa mala
dege bona. Si pte nō potes:
ora cū ap̄ha et dicit. Via riga-
tis amone a me. O nō. Et de
lege tua misere mei? illa scilicet
lege quā dedisti delinq̄uentib;
i via: id est delinq̄entib; vita. De
quib; vna ego sū. qui ve
i uitate cœdi. Sed nō q̄ cadit
nō adicet ut resurgat. Pter
hoc viā uitatis elegit: quā ascen-
da hūiliatus. Unde supbiedo
descendi. Ascendū inq; et psallā.
Hom̄i michi dñe q̄ hūiliasti
me. Hom̄i in lex eis tui: sup

milia auti et argenti. Quas et
vias videt dñi dñi possuisse: sed
vna nouis esse: ip̄am tñ a sed dñi
sam et diuisis noīb; appellata?
aut i iniquitatib; ppter descendentes.
aut uitatis ppter ascendentes: q̄
et idē Ihsus sūt ascendens in
solū et descendens et et eadē
via ascendens ad uitatem et
recedens: et vnu ostū est in
grediētū domū et egrediētū.
¶ Vna demq; scalā ascen-
tes angelī et descendentes iacob
appariunt. Quo spectantib;
Et videlicet si ad uitatem redire
cupis. nō nō sit t̄ vna querē
nouā quā nō nosi: sed nota
qua ascendēti? quatinq; regnos
gressib; tua ip̄e vestigia seq̄b;
p̄ eos dē q̄dus hūilitatis ascen-
das p̄ quos supbiedo desten-
dēas. Ita ut qui duodecim̄ sup-
bie fuit descendenti. p̄m̄ hū
ilitatis sit ascendenti? Undecim̄
iunemāt s̄dūs: decim̄, tercius.
nono, quartus, octauis, quinto, sep-
timo, sextus, sextus, septimo, quin-
tus, octauis, quartus, nono, cauis.
decim̄, sedēs, undecim̄, p̄m̄us,
duodecim̄. Quib; supbiede q̄d;
bus nō iuentis vno recognitis.
iā nō labōas i q̄rendo via hū
ilitatis. De p̄m̄o gradu supbicie

Primus utiq; supbiede q̄dus
est tuositas. Hac atq; lib;

indictis despiciendis. **S**i videbis
monachū de quo p̄mis bñ afidebas.
ubiq̄ stat. ambulat. sedet. oculis
capitē vagai. capit erectū. aures
pertōe suspensas. motib⁹ extiois
hois mīcere mutatū cognoscas.
Vit quip̄ p̄misus amuit oculo-
terit pede. dixit loquit̄. et ex
isolem corp̄is motu retens aic
morbus despiciendis. **C**ue dñ a
sui tristitia trespescat. incuria
sui cuiosū malos fit. **D**uac̄i
sep̄am ignorat. foras mittit ut
hēdos pastat. **H**ēdos qui p̄tām
signat. itē oculos aicēsop appellā-
ueri? qm̄ sicut mōs p̄ p̄tām in
ocēm: sic p̄ has fenestras īrat
ad mentē. **I**n hīs ergo p̄cedis
se occupat cuiosus: dñ sc̄e non
cuat foras. quale se reliquēm
tus. **E**cce si te vigilant hō atten-
das: mirū est si ad aliud vñq̄m
intendas. **A**udi cuiose salomonē:
audi stulte sapiēte. **O**m̄ inquit
custodia custodi cor tuū. **V**trōis
videlic⁹ sens⁹ tuū vigilēt ad idū
vita p̄cedit custodiendū. **Q**uo
em̄ ate o cuiose recedis? **S**u te
interi cōmittis? **V**tq̄ audes oculos
ad celū leuaē? qui p̄tasti celū?
Terra intueri: ut cōgnoscas ter-
rū. **S**pā te tibi repūtabit. quia
tra es et ī trām ibis. **D**uab̄ tuū
causis culpabilit̄ oculos leuas:
ut ul̄ petas aurilis ul̄ impendas.
Leuauit oculos suos ī montes ut

petet! leuauit et dñs sup̄ ēbas
ut impendet. Alter inseabilit̄
alē miscidit: ambo culpabilit̄.
Tu uēo si locū tpt̄ et causam
cōsidēans tua ul̄ fr̄is necessi-
tate oculos leuas? nō sola nō
culpo: sed et plimū laudo. **H**oc
en̄ excusat inseiū: illud mīa.
Dmalias. nō ap̄phe. nō dñ. sed
dine ac eue: p̄mo qm̄ sathane
mittantē te dixerit. **D**ina nāp
dñ ad pastendos hēdos egreditur:
ipsa p̄t̄ et sua sibi vñgritas rapt̄.
Odīa que nōc̄ est ut videas mu-
lies alienigenas? **D**ua necessita-
te? **D**ua utilitate? **A**n sola cuio-
sitate? **E**t sicut ocose vides: sed
nō ocose videis. **T**u cuiose spe-
tas: sed cuiosus spectas. **C**uis
credet tū illā cuiosa tua ocoosa-
tē ul̄ ocoasa cuiositatē fore pos-
nō ocoosam? sed tibi tuis hostib⁹ op-
ta p̄mīosa? **T**u quoq̄ eua
ī padiso posita es. ut cū vīo tuo
operis et custodias illū: si tūc̄bi
p̄fereis qm̄ tūc̄sita ad melius:
ubinet opus sit in aliquo ope occi-
pā. nec de custodia sollicitari.
Om̄e lignū padisi ad vestendū
tibi concedit p̄t̄ illud qd̄ dē sc̄e
bonū et malū. **S**i em̄ etiā bō sūt:
et sapiunt bonū? quid opus est:
edē etiā de ligno qd̄ sapit malū.
Non plus sapē qm̄ optet sapiē:
sapē em̄ malū. Et sapē sed desigē.
Derua ergo cōmissū expecta p̄missū?

tauie p̄ibitū: ne p̄das cōcessū.
Quid tuā mortē tā mōtē tūcīs?
Quid illo tam trebo vaganciā
lūcā iacis? Quid p̄fectū liber?
qd̄ manducāc nō licet? Oculis
inquis intendo. nō manu. Non
est mīdēm ne videā: sed ne come-
dam. An nō licet oculos quo no-
lo leuaer? qd̄ deus posuit ī mea
p̄itate? Ad qd̄ aplius. Oia mīchi
licent. sed nō oia expedūt. Et si
culpa nō est: culpetū mīdicū ē.
Isi em̄ mens mīm̄ cuoſe se ser-
uēt tua cuoſitas tpt̄ vacū nō
habet. Et si culpa nō est culpetū
occasio est. Et mīdicū cōmisse. et
cauſa cōmittende. Is em̄ intēta
ad aliud latēt̄ mīteri in tec̄ tuū ſer-
pens illabit̄. blande alloquit̄.
blandichs rōnē mendacis timore
cōpescit. neqqm̄ iniquiēs morēs.
Auget curā dū mīcat̄ gula: acut̄
cuoſitatē: dū ſuggeſit cupiditatē.
Difficit tandem phibicū: et auſert̄
concessū. Dōc̄it̄ pomū et p̄ adiſū.
Hauis vīrus p̄ utiā. et
p̄tūos p̄aūila. Peit̄ ſalus: nō
deſtit̄ p̄tūs. **N**astim̄ mōem̄.
Idq; nastim̄ mōritiū: q̄a p̄us
mōrīm̄ nastitiū. **P**teia ſueūgū
ſup̄ om̄s filios tuos: uſp̄ hodi-
ernū dīc. **S**ed et tu ſigna-
lū ſilitudis nō i p̄adiso: ſed i de-
licis p̄adisi depositus es. **Q**uid
ampli⁹ quere debes? Plenog⁹

ſip̄ia ⁊ p̄ſtūs dēree. alādāc
ne q̄ſieis: et ſectio te ne ſtru-
tatis fiūs. **S**ta mīte ne cadas
ate: ſi ambulas in viñgūs et
mīabilibz ſup̄ te. **S**ed quid mīte
rum ex obliquo intendis ad aq̄
lonē? Jam te video. Jam te per
ſpicio nēſcio que ſup̄ te cuoſus
altātūmantē. **D**onā mīq; ſedē
meā ad aquilonē. Cetis aſat-
tibz celicolis dū tu ſolus ſedere
aſſtōs. ſr̄m concordia. totius ce-
leſtis p̄cie patē. ip̄ius q̄ntūtē
est quietē t̄m̄tatis i festas. **Q**uo
te mīſer cuoſitas dūc̄: ut p̄e-
ſuptione ſigulā. nō dubitos cui-
bus ſtāndalū. mīriā ſatē regi.
Milia mīliū mīſtrāt̄ ei. ⁊ deies
centena mīlia aſſiſt̄ ei: ubi
nemo ſedē phibet̄. mī ſolus is
qui ſedē ſup̄ cherubim. cui aetis
mīſtrāt̄. tu nēſcio q̄ p̄ teſis diſſe-
cius p̄ſſiciendo cuoſus ſi q̄r̄ēdo
irreueni⁹ p̄ſuadendo ſedē tibi
collocas i celo: ut ſis ſilie aſtō
altissimo. **Q**uo fine? **C**ua fidu-
cia! **N**et e ſi p̄p̄ies vīres: p̄e-
ſa finē: ex cogita modū. **S**ciente
hoc altissimo p̄ſumis: an nēſtē.
Volento au nolente: **S**ed quō
malū qd̄cūp̄ machinais aut uello
aut ignoraē p̄t̄: cuo ſoptima uo-
lūtas cuo ſtā ſtā eſt̄. **S**uqđ
aut ⁊ ſcie et nolle nō dubitos: ſed
nō poſſe reſiſtē putas? At uēo
nō te conditū eſſe dubitauis.

dubitare te nō crediderim de oīpo-
tentia sue de omnīoda stā arbo-
ritate conditois: quī te de inchi-
lo potuit tñm suūt: tantū condere
voluit. Quō ergo dīm dīsentie-
estīas qd̄ fieri nolit: ac repellē
possit? In foete mīte video rō-
plei. vīmo ate mīcīai. qd̄ posse
aut p̄ te a tui filibz i trīs fēcī-
tatis solet vulgārī dīci? et pīnatī
dīs temerātōs mītī? In oculis
tūq̄ neq̄ est quia ille bōng? de
cīus bōmtute dū fiducia nēfa-
riā sumis. fīus es et cōt̄ stām
iprīdes. et cōt̄ pōtentia audar.
Hoc est em̄ impīe. hoc est qd̄ co-
gitas. Hoc est iniquitas quam
meditāis in cubili tuo et diab. Du-
tas creatorē opus suū destruat.
Duo quidē q̄ non lat̄ delī q̄
līscīq̄ cogitatio mea? dīs em̄e.
nec placet ei talis cogitatio me-
a quia bōng est. Sed nec si
velut ego effugia manū eius:
q̄ potens est. Numq̄ tñ mīchi-
timendū ē? Si enī cū bonus
sit. nō quodest ei placē in malū
meū: q̄ntōmīa suū? Nō enī
quippe dīreti confīe i uolū-
tatem aliq̄ uelle: suū aut̄ si
uindictē sese. Tam ergo qd̄
cīus stelus. nō valet velle ul-
cas̄ q̄ nec vult nec valet
sua bōmtate pīnū. Fallis te
miser: fallis te nō dīm. Te m̄q̄
fallis: et mēntit̄ iniquitas sibi
nō dō. Dolose quidē agis:

177.)

sed in dīptū eius. Te ergo fal-
lis nō den. Et q̄a de magno eīg
bono ite tu magnū tēū extogi-
tas malū: mīto tīq̄tas tuaū inqui-
tas tūcīt ad odī. Que nāq̄
maior iniquitas? qm̄ ut tñ fatig-
ate dīpīmat̄. vñ plus amā mē-
bač. Que maior iniquitas? qm̄
cū de potēcia dī nō dubites qm̄
te destrue posset. q̄ condē potuit?
Cōfīsus tñ de mīla eīg dulcedīe
q̄ spēras eīn nolle se uindicāt cū
possit. mala p̄ bonis odī pro-
dīlētōe rītribuas. Hoc iq̄ iniquitas
nō ira momētanea. sed odio dīf̄
est semper. q̄ tu dulcissimōt
altissimō dīo līcūtō desideas
tū ac spēas equā? q̄tīq̄ sēp
videat qd̄ doleat. dīte sōciūha-
beat dū nolit̄ nec deiciat cū
possit: q̄n potius elīgat ipse
dolere. q̄ te patiat̄ perire. Pos-
sit quidē deīcē si velit: sed pīe
dulcedīe ut estīas velle non
possit. Serte si tīs est iōlē pī-
tas: tanto neq̄us agis sīnō amas.
Et si ille aliq̄ fieri patit̄ conīsepo-
cīus ip̄e ip̄e aliq̄ scīat comīto. q̄tī
malicia est ut ut ul' cu nō pīcas
illī: qui sibi nō pīat pītēdōtibī.
Absit tñ ab eīg pītēdōne ut ip̄dīlas
est iustus nō sit̄: q̄i pīl' dīlas et
iustus esse nō possit̄: cū melior
sit iusta dulcedīe qm̄ remissa: vīmo
vītis nō sit sine dulcedīe sine iusta-
cia. Quia iūt̄ ḡtūce dī bōtāti-

qua ḡtis f̄tis es. m̄ḡtu⁹ exptis austri
am uo quā exptis nō es. nō me
tus. Ideoq; audat cōm̄ittis culpa
de qua i⁹ falso p̄mittis i⁹ p̄mitto. **I**am ecce i⁹stū s̄c̄ncies que bonū
nōsti. cūdēns in fōueā quā p̄as
autōci: ut dū stilis t̄lēm in eū
pēnā machinā quā t̄n̄ valcat
carē si velit. sed ut p̄ntas nō va
leat velle. et ideo nec carē: eautiq;
bonitate qua nēmē exptis es
illū p̄uisse. talē i⁹stus dō i⁹stus ē
in te torqueat pēnā: qui nec va
let nec deb̄ p̄ati sua i⁹ p̄une bo
nitatē offendī: sic utiq; offendī
tēpans i⁹ndē sentēciā. ut s̄ibe
lis resipiscē nō neget vēma. sed in
t̄n̄ dūcia tua ⁊ cor ipem̄tes nō
possis velle: ⁊ idō nec pēna carē.
Sed audi iam calūpniā. Cela
m̄j̄ m̄chi sedes est: tra at̄ sc̄
bellū pedū meor. **N**on dixit
oc̄ens aut̄ occidens. aut̄ una
aliqua celi plaga: sed totū celū
m̄chi sedes. **N**on potes ergo
i⁹pte sedē celi: t̄n̄ ille totū elegē
rit sibi. Intra nō potes: q̄a
pedū eius sc̄bellū est. Terra
etim̄ locis solidus est. ubi se
det ecclia fundata sup̄ finā
petrā. **D**uid facies? **E**celo
pulsus. t̄ra remanē nō potes.
Fuge ergo in aere tibi locū non
ad sedēndū. sed ad volandū: ut
qui temptasti concutē statū et
intatis penas s̄c̄ncias p̄fle
tuationis. **T**e ergo fluctuatē

in celū et tra sedet dō s̄c̄
solū extēlsū et eleuatis et plena
est om̄is tra māst maiestate ei⁹:
ut mūsc̄ m̄si in aere inem̄as locū.
Seraphim nāq; alijs quidē alijs
sue cōteplatiois de throno ad
sc̄bellū de sc̄bello ad thronū
volanciā alijs caput d̄m̄ pedesq;
volanciā ad hoc tibi posita puto.
ut sicut p̄tanti h̄o p̄cherubim
p̄adisi ph̄ibet ~~m̄ḡ. ss̄. tḡ. ss̄.~~
uta et p̄ seraphim tue cuiositatē
modus p̄ponat? q̄t̄m̄ nec celū
iam magis ip̄udent. q̄ p̄udent
archana r̄meis. nec ecclie m̄stia
cognoscas in tr̄is. sed solis cōten
tus sis cordib; sup̄bor? qui nec
in tra esse dignant̄. sicut ceteri
hom̄i: nec sicut angeli volant
in celū. **L**ucet et uō caput in
celo et pedes in tra ate abscon
dant̄ quidā t̄n̄ t̄ modus videri
ad iudendū dūtaxat p̄mittit?
dū suspensus in aere descendentes
quidē p̄ te ⁊ ascendentes angelos
intueis. sed quid al̄ audiant in
celis ul̄ m̄ciant nestis penitus
nestis. **O** lucifer qui mane ore
bais: v̄no nō luciferā sed nor
tifer aut̄ easā mortifer. rectus
cursus tu⁹ eāt ab oriente ad
meridiē: et tu p̄iosteo oēdme
tendis ad aquilonē. **R**itorna
gis ad alta festinas: tanto ce
leuis ad occasū declinas. Veli
t̄n̄ cuiosius o ciuose itenōne.

tue culositatis inquire. **P**onam
inquis sedē meā ad aquilonē. **A**quilonē hūc corpore: nec sedē
hanc cū sis sp̄us intelligo matia-
lē. **P**uto aut̄ aquilonē regban-
dos hoīes fuisse designatos: per
sedē p̄tate i illos. **E**uos ut p̄ i
p̄nīa dei q̄rto ei vitimor. tanto
cetis p̄spicatō: p̄uidēs nllō sapi-
entie rādio thoruscantes. nullo
sp̄us fū amoeae fuentes. velut
vacui repis locū: affasti sup
illos dñm: quos quādā astute
tue clāitate p̄simdēs. tue malici-
e estib⁹ inflamaēs: ut quō al-
tissim⁹ sua sapīa ac bontate oīb⁹
filis obīe perat. ut et tu sup̄ oēs
filios sup̄bie rer̄ constitut⁹ tua
eos astuta malacia et maliciosa
astuta regēs: p̄ qđ ap̄ altissimo
silis es̄s. **S**ed m̄roe cū i p̄nīa
dei tui p̄uidēs p̄ncipatū. cur
nō et i eadē p̄uidisti i p̄cipicū?
Rā si p̄uidisti. que insania fuit
ut cū tanta inseā cīḡes p̄nī-
pāi: ut malle⁹ m̄fere p̄esse. qđ
felicit̄ subesse? Aut̄ nō expodieb̄
p̄ticipē esse plague illar̄ lūasax?
qm̄ p̄ncipē teneb̄or̄ har̄. **S**ed
credebilius qđ nō p̄uidisti? aut̄
p̄t̄ illā causā qm̄ sup̄ius dixi.
qua dei bontatē attendēs dixi-
ti in coēd tuo. nō regrēt. **P**er
qđ o ip̄ie deū irritasti? Aut̄ qā
tiso p̄ncipatū iocilo statū sup̄bie
trabes excaecit? qua m̄posita
casī vide nō potuit. **D**ic̄o
seph cū suā p̄uidisse exaltatō;

non tū p̄stūt̄ suū vendi tōne.
qm̄us p̄pior̄ esset vēndicō qm̄
exaltatio. **N**on q̄ tantū p̄tar-
cham in sup̄bia crediderim in
cidisse: sedut eius exēplo pate-
at q̄ h̄i qui futūlā p̄uidet p̄
sp̄m p̄phece. et si nō om̄a. nō
ideo tū putandi sū illā vidisse.
Ced si quis contēdat in eo q̄
sua sōpīa adhuc adolescenti
harrabat. quēs tūt̄ m̄steriū
ignorabat vāntatē posse vo-
cari: ego tū m̄st̄o magis sine
simplicitati pueri deputatū ar-
bitror̄ qm̄ vāntati. **V**ne tū si
qua fuit p̄ ea que passus legit̄
potuit expīci. **N**om̄ullis em̄
aliqua aliquā dōse p̄ reuelatio-
ne iocida monst̄r̄: quēs si
huāng am̄g abs̄ illā vānta-
te st̄ie nō p̄t̄. nō m̄mo id̄ oēne-
met qđ monstratū est sūtumē
ut illā vāntas i p̄sumat nō sitz
qua de magnitudine aut̄ reue-
latōis aut̄ p̄missiōis in se uel
leuiē exultauit. **S**icut em̄ medi-
cūs nō solū v̄ngento sed & igne
bit̄ et ferro quo oīne qđ in
vulnē sanādo sup̄flui exre-
uicit fecet & beat̄ ne sanctitatē
que ex v̄ngento p̄redit̄ sp̄diat̄:
sic medicus aiār̄ d̄s huāmoi
aīe p̄curat̄ tēptacōnes. i multu-
ibulacōnes. quib⁹ afflictā et
hūiliata. gaudūlū utat̄ luctū.
reuelatōne p̄uet̄ illusionē.

Vnde fit ut et vanitate curat
et iustas reuelacionis non peccat
Sic pauli ex cellēcia p̄ stimulos
coram rep̄mit: et ip̄e reuelacio-
nibz trebeis attollit. **S**ic zacha-
rie infidelitas lignue obligatio-
nūt: et angelī vita suā in
tpe manifestanda non mutat.
Sic sic p̄ glām et ignobilitatem
st̄ p̄ficiunt. dñ mē singulaia do-
na que recipiūt cōi homī vam-
tate pulsā se sentiūt: ut dñ
p̄ grām aliq̄ sup̄ se c̄mūt nō
obliuistat qd̄ sūt. **S**ed quid
de reuelacionibz ad ciuositatem?
De quibz ut hic p̄ extēsūm̄
misterē. inde occasio sup̄ta ē.
cū ondē uelle rep̄bus angelū
ante casū suū sic potuisse p̄
iudē illa. quā post accepit i
rep̄bos hoīes dn̄ationē. cū tñ
suā p̄nestrēt dāpnacōnē. **D**e
quo eciū nōnullis q̄stūculis
motis magis i solutis. totaq̄
disputaciūle her̄ summa sit. q̄
p̄ ciuositatem a iūtate cecideit:
qua spectauit p̄ius ciuoseqd̄
afficiunt illicere. sp̄auit p̄ sup̄
ciuose. **I**ure igit̄ i ḡdibz
sup̄bie p̄mū ciuositatis vēdicat
sibr: que ecā iuentu est esse
mūciū oīs p̄tā. **S**ed n̄ circūs
her̄ cohibeat: in leuitate n̄
que s̄dus ḡdus est r̄tōdilab̄
De p̄do gradu sup̄bie
Onachus em̄ qui siu negli-

gens alios ciuose c̄tūspicit. dñ
quosdā suspicit sup̄ieos quos
dā despati feiores: et in alijs
quidē videt. qd̄ iudet: et in
alijs qd̄ irridet. **I**nde fit ut p̄
mobilitate oculoz longe leui-
gatus am̄a nulla v̄t̄p̄ sui cūa
agḡuntus. modo p̄ sup̄bie ad
alcasē cīgat: mō p̄ iudicā in
yma demīgit. **A**ut p̄ iudicā
neq̄ter tabest: mō p̄ excellē-
cia p̄udit hylarestat. In altio
neq̄m. in altoō vātūs. iūc̄p̄
sup̄bz erisat: quia et qd̄ sup̄
ari se dolet: et qd̄ sup̄bie se
gaudet. am̄e ap̄ie excellēcie
fat. **N**as aut̄ aī vīassitudines.
mō p̄anca et mordacia. mō
mīta et māma. mō risu mō
luctu plena s̄p̄ nōcoronabi-
lia iudicāt ūba. **C**ēparas. vīs
hos duos p̄mos sup̄bie ḡdus
sup̄mis duobz hūlitatis: et
vide si nō in ultō ciuositas
i penultō leuitas cohibeat.
Idq̄m in cētis rep̄ies: si ultū
cōparent. **S**ed iā ad tēiudicē-
do nō distendo vēnamus.

De tēo gradu sup̄bie.
Dropū est sup̄box leta p̄
appetē et tristia deuita-
re iuxta illud. **C**ēp̄p̄
tēe ubi leticia. **V**n̄ et monachus
qui duos iā sup̄bie ḡd̄ḡ desce-
dit. dñ p̄ ciuositatem ad aī leuita-

tem deuenit. cuī gaudū qđ sēp
apparet frequenti videt nō po-
lai tūcīa. quā de bōmō altius
conīhit. ipacēs sue hūiliacōis
fugit ad cōsilū false cōsolā-
cōis. Errilla demq; pte qua
sua sibi vultus et aliena exel-
lēcia monstrat. restigū tuō
sitātē ut totū se trāfferat in
contā pte? quātūq; in quo ipē
videt pcellē cuōsūs notet.
in quo alt pcellit sēp dissimileat.
ut deuenit qđ īste putat? leti-
cia contumet. **S**icq; sit ut qđ s'
massim vendicabāt gaudū
et tūcīa: sola possidē scipiat
scpta leticia. **I**n hac at cūt
gōdū constituo. accepe quibz
eā signis ul' in te dephendag
ul' in alto. Illū qui eiusmō
est. aut raro ā mūq; gementē
audies. lacmātē videbis?
putes si attendas. aut siu obli-
tū aut ablutū a culpis. **I**n sū
mō sturrlitas. in fronte hyla-
ritas. vanitas apparet i exēs
su; p̄mis adiōcīt facilius ut
p̄emptus in risū. **C**ūtis quippe
quem se contēptibilia et idō
tūcīa noueat a memoria rasib.
bōmōq; si qua sentit in se
adūnatis ul' silatis an otios
mentis dū mō cogitet nisi qđ
libet. nec attendat silicef. iā
risū tenē iā scpta leticia

dissiliare nō valet. Ut em
vesica collō turgida vento
puctoq; forata eriguo. s̄istit
git crepitat cuī detumescit.
ac ventus egredies nō passi
effusus sed strictum ebbus
crebos quo sđā somnis red-
dit. si monachq; ubi vams
sturrliteq; cor suū cogitacō
mōs ipleuit ap̄t disciplina
silencij nō inuenies ventus va-
mitatis qđ plēmō egrediat.
mē angustias fauū p ca-
chīmos extut. **S**epe vultū
pudibūdis abstundit claudit
labia et dentes singit. ridet
tu noles. cachīmat iūtus.
Sūp os obstruit pugnōs suis
p uares adhuc scmitiae audiit.

De quarto gōdu supbie
Et postq; vanitas crestē
et vesica qrostececepit.
nācē est ampliori formāe laxa-
to simu ventositas eructuet.
aliquā rūpet. **S**ic monachus
scpta redundante leticia. dū
risu ul' signis eā ap̄re non
sufficiat. in heliu ūba p̄rūpet.
En tēnī meus qđ mōstū absip
spīaculo. qđ nonas lagūci-
los disrūpet. Aut loquit̄ ergo.
aut rūpet. **P**lenq; est em̄ ser-
mōmōs. et coartat eis spūs vtei
sui. **E**surit et sitiit auditores
quibz i actit̄ suas vanitates?

quibus omne qd' sentit effundat.
quibus qd' qd' sit inotestat.
Inuenta aut' occasione loquendi
s'ide luttis smo exort' vetea pro-
ferunt et noua? volant sententiae.
vba resonat apulosa. **H**uic
mitrogante? nō qd' rident. ipse
q' sit ipse soluit et uba colloquiois
ipsta p'stndit. **C**u' at pulsato sig-
no nācē est intrūpi colloquii.
hora longa bue quiet' intuallū:
q'rit licetia ut ad fabulas iuer-
tot post horā. nō ut quēpnā e-
dificet sed ut suām iactet. **D**i-
ficiē p' et si nō edificet itendit.
Non cuat te doce. ul' ate doce.
ipse qd' nesti. sed ut scie sciat
qd' sit. **O**y si de religiōe agi?
statim v'isiones et s'epma pro-
ferunt. **M**emde laudati emma
et cōmendat vigila. sup oīa
oēones exaltat. **D**e pacia de
hūilitate aut de signis tituli
bus plenissime sed vanissime
disputat. **V**t salis si audiēis
dicis q' ex habundancia cordos
loquit'. q' q' bono hō de bono
therauro p'fert bona. **S**i ad
lubci smo cōnt' m h'is q'nto
assuetor tanto loquitor tue-
mt'. **D**icas si audias r'iu' va-
mitatis fluiu' esse sturilitatis
os eis: ita ut seueos q' q' gues
aios in leuitatē cōcitet risus.
Erit totū i' becui colligā m
m'cilo. jo nota i'actanciā. **I**n hoc
habes q'ntū g'dū et desptū et

noīatu' fuge r' em et tene nome.
Hac eadē cautela iā accedo ad
q'ntū g'dū q' noīo signalitate
De q'nto gradu supbie.
Dhape est ei quis sup' ceteos
iactat si nō pl' ceteos aliq'
agit p' qd' v'le ceteos appareat.
Pinde nō sufficit ei: qd' cōm
monastē regula ul' maior co-
hortat' exēpla. **D**er tñ melior
esse studet: sed videi. **N**ō melius
v'ue. sed videi v'ue gesat: q'ni-
mis ducē possit. **N**on s'it sicut
cetei homin. **P**lus sibi blandi?
de uno e ieu'no qd' ceteos p'ndē
tibus fatur q' si c'nt ceteos septē
dies ieu' naēt. **C**omodice sibi
videt' una oracula petulans:
qm tota psalmodia v'na noctis
int' p'ndendit trebro solet ocl's
iactare p' mensas: ut si quēm
comedē videat: virtū se doleat.
et i'cipiat idipm sibi crudelit
sub there qd' necessār' virtu' m
dulgendū p'ndeat: pl' gl'et
metuens detimentū. q' famis
cruciatiū. **D**i quē macrōe. si quē
pallidiorē p'pereat: v'le se
estimat. m'c'p' requiescat. **E**t qm
sui multū vidē nō p'. q'le salis
intuentib' offert: m'c'p' q' p'
et leachia sp'ctas. palp'ccostas
hum'os attrectat' et libos: ut
sedm q' corpis sui m'ebaul' m'
ul' satis exilia p'bat: pallore ac
colore oīa distinat. **A**d oīa demq'

sua p̄tēm̄. ad corā p̄iger̄. in
gīlatīn lēō dēem̄ t̄ choro. Cūq
alhs psallentibz ad vigilias tota
nocte dēem̄. post vigilias
alhs i claus̄ quiescētibz. solus
i oratoio reman̄. exē extreat
et tussit. gem̄tibz et suffis̄ aūēos
feris sedēcū de angulo n̄ p̄plet.
Cūq ex hīs q̄ singl̄t̄ sed man̄t̄
agit apud simpliciōes op̄o eīg
extreuit̄ qui p̄fō op̄a p̄būt̄ q̄
ēm̄. sed unde p̄deat no dīm̄.
dū m̄iser st̄ificat̄ i erreē p̄ducit̄.

De certo gradu supbie.

Credit qđ audīt̄. laudat qđ
agit q̄ intēndat no m̄tē
dit. Obluissat̄ intēndōem̄. dū
amplētit̄ op̄ionē. Cui qđ eīt̄
te plus sibi credit q̄ alhs; dese
solo p̄la sibi credit q̄ alhs; utia
no ubotēn̄ à sola eīm̄ ostenta
tione suā p̄feat̄ religionē. sed
intimo coēdis credit̄ affai se
obib̄ sanctoē. Et q̄ q̄ dese lau
datū agnouit̄. no ignocētē à
beniōlētē laudatois. sed suis
mēitis arrogāt̄ assēbit̄. Un̄ p̄q
singulātē sextū f̄ qđū uite
arrogātia vendicauit̄. Post
hanc p̄sūptio rūem̄ m̄q septim̄
gradus ōstatiū. **De septimo**

Ob̄i enī ilios qđū supbie
p̄cellē putat̄. q̄o p̄la de
se q̄ de alhs no p̄sumat̄. P̄m̄
in cōuentibz r̄esidet̄. i cōsilis

p̄m̄us r̄indet̄. no vocatus accedit̄
no uissus se int̄mit̄. oēdmat̄
ordmatti reficit̄ f̄ta. Nō ip̄e
no fecit̄ à ordmanti. nec r̄e f̄m̄
ner p̄ulch̄ estat̄ ordinatis. Judi
cat̄ iudicantes. p̄uidicat̄ iudi
caturis. Si cū t̄p̄ aduenit̄ no
p̄m̄oneat̄ ad p̄orati. suū ab
batē aut iudū iudicat̄ à de
ceptū. Qđ si medioc̄is ei aliq̄
obīa iūcta fuit̄ idignat̄ asp
nat̄? arbitriis se m̄ocibz no
cē occupandū. qui se ad ma
iora sentit̄ vdoneū. Sed q̄
sic p̄m̄tū ad oīā magis temē
q̄ libē secōsuevit̄ in gerē.
i possibile ē et̄ aliquā no er
rāe. Ad p̄latū aut̄ p̄tmet̄
errantē argūe. Sed quicad
p̄a suū iſt̄ebit̄ q̄ ner cē pu
tūt̄ nec putāt̄ culpabil̄ pat̄.
Itēa cū ei culpa iſputat̄. q̄st̄
no ap̄utat̄. Si ergo cū argu
tus fuit̄ declināe cor eīg vi
deis i ūba malicie. i octauū
qđū q̄ dīt̄ defensio p̄t̄oē
nouis occiūsse.

De ottavo gradu supbie

Oltis uēo modis fūt̄
excusacōnes in p̄t̄is.
Aut̄ enī dīt̄ q̄ se ex
cusat̄ no feci. aut̄ feci q̄ dē
sed bñ feci? à si male no inſi
male. aut̄ si miltū male. no

mala intencionē. Si autē de illa
sicut adam et eua cōnīcat. alie-
na suā sūasionē se excusāe mītū.

Ded qui p̄tacit ecclā apta de-
fendit. qm̄ occultas & malas
cogitationes cordi suo iduēm-
entes hūlit̄ reuelat̄ abbati.

De nono gradu supbie qui
est similata confessio.

Istet uero ḡna hec exti-
sūcōis eatēḡ mala ui-
dient. qm̄ oce ap̄hīto
malicie uba appellant. mltō
tn̄ p̄iculosioe ē fallax à supba
cōfessio. q̄ p̄tacit & obſtāt̄
defensio. **N**ō nulli ei cū de a-
priorib; ai guāt̄. scientessi se
defendent q̄ sibi nō crederet̄.
subtilius iuēmūt̄ argumentū
defensionis. uba iuēdentes dolo-
se cōfessionis. Est q̄ppent̄ s̄pt̄ū
est. q̄ neq̄ter hūlit̄ se iuē-
tora eis plena sūr dolo. Vult̄
dimittit̄ corpus p̄st̄it̄. aliq̄s
sibi lacrimas extequet̄ si p̄nt̄.
vocē susp̄is. uba genitibus
mit̄ iuēt̄. **S**ec solū q̄ eiusmō
est obiecta nō excusat̄. sed ip̄e
quoq̄ culpā exagḡat̄. ut dū
ip̄ossible aliq̄ aut̄ in credibile
culpesne oce ip̄ius additū au-
dis. enā illud qd̄ raptū p̄ta-
bas distredē possib; et ex eo q̄
falsū eē nō dubitas dū cōfiter-
dubiu ueniat. qd̄ q̄ cū tene-
bat. **D**ū ip̄ affinans qd̄ nolāt̄.

confitendo culpā defendit̄. et
apiendo tegit̄ qm̄ & cōfessio lau-
dabilē sonat̄ oce. et ad huc
m̄ntas occultat̄ i cōfite. qm̄
magis ex hūlit̄ate q̄ ex uit̄ate
cōfitei putet qui audit̄ ap̄tō
eis illud s̄pt̄ie. **J**ustus i p̄cipio
s̄mōis accusator est sui. **A**ut̄ alia-
em̄ ap̄id hoīes ueritate p̄clūt̄
q̄ hūlit̄ate. cū ap̄id dīm p̄chī-
tent̄ utrīp. **A**ut̄ si adeo culpa
manifesta sit q̄ nulla penitus
tegi ūsua possit. nichil om̄it̄
vocē nō cōe p̄tentis assumit̄.
qua nota nō culpā deleat. dū
ignorātiā manifeste īgressio-
nis dōtore recōpensant publī-
ce cōfessionis. **G**losa res hūli-
tas. qua ip̄ā quoq̄ supbia se
pass palliāe appetit ne vilesstat.

Ded hec cito l̄guisatio ap̄-
lato reprehēdit̄. si od̄ hac sup-
bam hūlit̄ate nō leuit̄ fletit̄.
quo magis dissilēt̄ culpā uel
dissēat̄ penā. **V**asa figili p̄bat̄
scenar. et t̄bulādo uē p̄metētes
distint̄. **C**ui em̄ ua ueraciter
p̄metet laboreē p̄mē nō abhe-
ret̄. sed q̄ q̄ sibi p̄i culpā quā
odit̄ iuēgit̄. tacita cōstā pācē
ter cōpletit̄. **I**n ip̄ā quoq̄ obiā
dūtis ac cōtrāns reb; ob ects
quibuslibz interrogatis iuēns
sūstimes nō latefat̄. ut in q̄to
qd̄ st̄re se iudicet hūlit̄atis.
Quia uero simila confessio est.

Vna ul' leui contumelia a exiguā
pena interrogatus iā hūilitate sil'
are. iā silacōne dissilae nō p̄t.
Hūilitat frendet irascit⁹ nec m̄
q̄to st̄e hūilitatis sed nonū sup
bie coruisse p̄bat⁹ qui scđm q̄
desēptis est r̄te silatu o fessio
appellai p̄t. **D**ūcta putas tūc
cōfusio sit i coede supbi⁹ cū frāns
decipit⁹ par amittit⁹ laus m̄mū.
nec culpa diluit⁹. Imdē notat⁹
ab hōibz. iudicat⁹ ab oibz⁹: eōq̄
vehemēcius om̄s idignant⁹: q̄
falsū cōspicuit⁹ q̄ q̄ de eo p̄mis
op̄mabant⁹. Tūc opus ē plato
ut eo m̄mū illi prendū p̄met
quo magis om̄s offendēt s̄im
partet. **D**e dec̄o ḡdu supbie

Sic m̄si eū m̄seratio sup
bia respiciat. ut q̄ valde
tulibz difficile ē vniuers
iudicis tacitus acq̄estat. fronto
sus m̄ox & ipudēs sc̄is tanto
detius q̄nto despiciens. dec̄mū
ḡdu p̄ rebellionē cōrunt. qui q̄
pius latens arrogans fr̄es con
tēpseāt: iā patent̄ i obediens
cīā m̄gr̄m cōtēpmt. **D**icēdū
nāq̄ q̄ om̄s ḡdus quos iduo
dec̄i p̄tibz siue i tres tñmodo
colligi p̄nt ut ser sup̄oribz
contēptis fr̄m. & i q̄tuor se p̄t̄
bus contēptis m̄gr̄m. in duobz
qui restat cōsumet contēptis
dei. **D**om̄dū quos q̄ h̄j duo
ultimi supbie ḡdus q̄ i hūili

tatis ascendēdo p̄m iueniūt
sicut erit cōgregatiōne ascē
di sūt: ita in cōgregatiōne desce
ndendi nō p̄nt. **E**x aut̄ an̄ ascē
di debeat̄. ex hoc ap̄te intelli
gi dat⁹ q̄ de cōficio ḡdu i regula
legit⁹. Tercius inquit ijdg⁹ est
ut q̄s p̄ dī amore om̄i obiasē
subdat̄ maiori. **S**i ergo i cōficio
ḡdu subiectio collocat⁹ q̄ paul
dubio fit q̄n p̄m nouit⁹ cō
uentui sociat⁹: cōsequēs est:
q̄ duo iā antiores cīstendi intel
ligant⁹. **T**emps ubi fr̄m
concordia ac m̄gr̄m simis mō
achus sp̄nit⁹: q̄ ult̄ i monast̄is
m̄si standalum facit

Dē videt̄o ḡdu supbie

Dost dec̄mū itaq̄ ḡdu
qui rebellio dñis est
expulsus ul' egressus de mon
asteio: pr̄tū extipit ab undēo.
Et tūc m̄gr̄m vias que uidet⁹
hōibz bone⁹: quaz simis in foedis
eas sibi sep̄ieit denigit eū in
xp̄fidū m̄fin: id est i cōceptu dī.
Imp̄i⁹ siquidē cū venit i p̄fū
dī malor̄ contēpit. **P**otest
at undēm̄ ḡdus uocā liber
tas p̄tāndi: p̄ quā monachis
cū iā net m̄gr̄m vīd̄ q̄ tñmeat.
nec fr̄es quos reueat̄ tñto se
curi⁹. q̄nto libeūis sua desidēa
ip̄le delat⁹: a quibz i monast̄eo
tū p̄udoē q̄ timore phibebat⁹.
Sed et si iā ul' fr̄es ul' abbate.

non trinet: uondu tñ dei penit
femidie caret. Hanc rō adhuc
temuit submüras volūtati
ppomit: nec sine aliq dubitatoe
quop pñm illicit pñscit: sed si
cuit is qui vadit temptat pedetep
tim nō cui si vices gurgite itat
De duodeno gradu supbie
qui est consuetudo peccandi.

F post tribidi iudi-
cio pñma flagita ipu-
nici sequit: excepta
voluntas libent repetit: repe-
titu blandit: Occupia remis-
te sopit rō: ligat consuetudo.
Trahit miser ipfidū malor.
traditus captiuus tyrāndi vici-
ox: ita ut cornalū veragme
desideior absecatis. sic rōms
dim pñtiois oblitus dicatis ipies
recede suo nō est dñs. **I**a diffidet
libitis pñ licitis vñt: uñ ab illi-
tuis cogitandis. patrādis iue-
tigandis. anna manq uñ pedes
nō phibent: sed qđq in cor: in
buccā ad manū uenit: machi-
nat garrit: et opat maluolus
vamloquia facēcosus. **T**unc
admodū demq ascensis hñs
oibz gñdibz reede iā alacri: absq
labore. pro bō consuetudie iust
currat ad vitā: sic descensis ipaq
eisde pñ malo usu nō serōne
gubinans: nō timois freno re-
tentis. intrepidus festinat ad
mortē. **M**edū sūt qñ fatigant

angustiant: qui nūc metu cruci-
ati gehēne: nūc pñstia retodati
consuetudie descendendo ul' ascen-
dendo laboreat. **S**upima tm̄ eri-
fina currat absq i pedimēto: et
absq labore. **A**d mortē hic: ad
uitā ille festinat. Alt' alacris alt'
pediuos. Illū alacré cūtis: huc
pediuē cupiditas fat: In alto ame:
in alto stupor labore nō sentit.
In illo demq pñstā cūtis: in ipso
consumata iniquitas foras mittit
timorē. Illi veitas: huc cecitas
dat secūtate. **C** Potest ergo
duodecim⁹ gñdus appellari consuetu-
do peccandi: qua dei metus amit-
tit cōceptus icurrit. **P** talia
mīq iohes aplis nō dico ut quis
ocet. **S**ed mīq dñs aplē ut qđ
desper: Vmo gemat qñ illū amat.
Non pñsumat ecare ne desistat
plexae. **E**d est qđ dñs: In for-
te illū remanet spē refugii:
ubi oeo nō iuuent locū. Audire
dente. Spante. nec tm̄ exante. **N**o-
do aut quid. **A**bsit ut quē credi-
dit viuis potuisse seruāe: mor-
tuū dubitet posse resusatāe.
Sed et nūc mīq scio quia qñcū
poposteis a deo dabit tibi dñs.
Demide qrenti ubi poss posui-
sent eū. **N**effondent: vēm et
vide. **V**uā obē: O martha
ibius. **S**ed quo cū tūta fide
diffidibz. **D**em mīq et vide.

Cur si nō desperas nō sequis: et
 dicas t̄ resuscatu: **S**i autē desp̄as:
 cur ingrām sine causa fatigas:
 In fete quia fides recipit: qd̄
 oeo nō p̄sumit: **D**em̄q; appm̄
 quātē cādācē phibes t̄ dicas:
 dñe iā fetet: q̄ triduām̄ em̄ est.
Despāndo dicas hoc andissilando.
 Sic quippe ip̄e dñs p̄ resurrecti-
 onē suā finxit se longi⁹ tre. tū
 mollet cū discipulis remane. **O**
 stē mūliēs xp̄i familiacē: si fr̄m̄
 vīm̄ amatis. cur eī mīstdiam̄ nō
 flagitatis. de cui⁹ potēcia dubi-
 tūe pietate diffidē nō potestis.
Lindent. **S**ic melius tāq; exātes
 oram̄: sic efficiens q̄i diffidē-
 tes confidim̄. **E**xhibem̄ fidem̄.
 phibem̄ affīm̄: sit ip̄e cui nō
 est opus ut alioq; dicat: qd̄ desi-
 dēm̄. **N**am̄ quidē q̄ orā p̄.
 sed hoc tñ gūde mīaculū. tñ no-
 uū tñ iauditū si eīg potēcie m̄l-
 tū tñ excedit mīta hūilitatis m̄re.
Sufficit nobis potēcie locū: pie-
 tati dedisse occasiōnē: malentes
 patet expectare qd̄ uelit: q̄ im-
 prudent̄ querē qd̄ forsū nolit.
Dem̄q; qd̄ mīr̄ mītis deest tē-
 cīdia fortasse supplebit. **D**e-
 tri quos p̄ gūe lapsū lacmā q̄
 dē video: sed p̄cē nō audio: nec
 tñ de indulgentia dubito. **D**isce
 et i mīr̄ dñi magnis i mīabilibus
 fidē habē: in magna fide vēcīdiū

vētine. **D**isce ex vēcīdiū deco-
 care fidē: rep̄m̄ p̄suptionē. **V**i
 mītō hūt. **O**nā breuit̄ i p̄rene
 rent suggestit: vñ p̄ia sollicita
 fuit. **E**t distas in hūtñoī mag-
 pie gemē q̄ petē p̄suptionē: pie-
 tatis estū p̄udois t̄pans umbra.
 cōcepta fiducia p̄cis vēcīde suffi-
 sit. **D**on frontose accessit: non
 pala locuta est: ut audacter corā
 oibz dicēt. **O**bsecro fili: defiat
 vīt. cōstantē cōmīne. o fundit
 sp̄onsus: ostende q̄ possis. **S**ed
 licet hec aut mīlo plā petīt̄ estūs.
 fuens loq̄et̄ affīs: p̄uati tñ
 potētē p̄ia filiū mīr̄ adiuit: nō
 potēcia tēptans. sed uolūtate
 explocās. **V**īm̄ mīq; nō hūt. **O**d̄
 modestus. **P**ad fidelis? **D**on
 defuit pietati fides: voti gūitas:
 efficiā voto. **S**i ergo illa cū
 mīr̄ sit: mīr̄ se oblitū nō audet
 petē mīaculū vīm̄? ego vīle mā-
 capū cui p̄ magnis est filiū filiāt̄
 mīris esse vīm̄aculū. q̄ fronte p̄
 sumo p̄ vītu petē quatrīduam̄.
CDUO etiā in euāglīo ceci-
 busi alt̄frēp̄isse alt̄ rēsp̄isse le-
 gūt̄: alt̄ quē amīseat: alt̄ quē
 nō habueat. **V**īm̄ salīs exce-
 cutus: alter uō cecus natus. **S**ed
 qui exēcutus mirabilibz mīris q̄
 clamōibz mīrā mīstdā meruit.
 q̄ uō cecis natus tāto mīstdās
 q̄nto mīabilis nullis suis p̄ibz.

uentu. sui illuviatis beneficiis in
chilomis sentit. Illi deinceps dom
est. sed est tua te saluum fecit. hunc
autem **C** Duos quoque reten
tes mortuos. tamen ut q̄triduam
lego resuscitatos. sola tamen domo
ad huc posita p̄cibz p̄as? duos
aut eximspacu magistri pietati
tis. **C** Dili etiam forma si contigit
q̄d̄s autem alius de n̄ris sc̄ibus
nō iustepe sed etiam mori? q̄dū
m̄ nos ad huc eit. pulsabor et ego
meis q̄lissim⁹ p̄teror. pulsabor et
fr̄m p̄cibz saluatorem. **S**i reuertit
lucrati enim fr̄m. **N**um non
meām⁹ eruidiri. ubi ut uololer
are viuos ut tolerare a viuis nō
poterit sed incipiet efferrī. semper
qđē fidelit̄ gemo? sed nō iā ita
fiducialit̄ ero. **N**on apte audeo
dicere uem dñe susdata mortui m̄m
recede tñ suspenso tremula intus
clamae nō cessō. **S**i forte. si forte.
si forte. desiderium paup̄m eraudi
et dñs: p̄natione cred̄ eoz audi
et auris eoz. Et illud. **N**ūq̄ mor
tuis facies mirabilia? aut medici
susstatib⁹. et oſiteb⁹ t̄. Et de q̄
duano. **N**ūq̄ narrabit aliquis
sepulcrum tuā? et uitatem tuā
p̄donē? **P**ot interū saluatorē si
vult ip̄uise et iſpeante occurre nob̄is?
nō p̄cibz mortui vita redde viuis:
ante iā sepulcrū iuocare a mortuis.
Noctuū at dixerū illi: q̄ sua p̄ca

defendēs in octauū iā coeruit ḡdū.
A mortuo ei tūq̄ q̄ nō ē peit̄ defes
sio. **P**ost decimū uo q̄ tuus est
ab octauo uā effert̄ i libitate paten
di: q̄n expellit̄ a cōsociō monach⁹.
At post q̄d̄ tñ tr̄sicēt iā r̄te qua
triduana dicit̄: dū i quatuā deades
p̄ d̄suetudinē sepelit̄. **A**bsentia
a nob̄: ut etiā p̄ tlibz et si palam
nō p̄summa uī i cordibz n̄ris ecce
cessem⁹: cū paulo quos eos lugēt̄
quos sine p̄mā mortuos st̄et̄. **E**t
si em̄ a cōibz ecōmibz ipsi se exclu
dit̄. sed ab affibz om̄no nō p̄nt̄.
Viderint tñ in q̄nto p̄cibz s̄nt
p̄ q̄bz ecclia palam ecce nō aude
at. q̄ fidēt̄ etiā pro iudeis p̄
hētis p̄ gentibz erat. **C**ū em̄ in
pastore noīat̄ et et p̄ quibuslibet
malis. illa tñ mentio sit de exco
tatis. **C** Dicas fortassis fr̄ gode
fride me aliud q̄ tu quesisti. qm̄
ip̄e p̄misi tandem exhibuisse? cū
p̄ ḡdibz humiliatis sup̄bie gradus
videtur descp̄isse. **A**d qđ̄ ego. **N**ō
potu docē: nisi qđ̄ didic̄. **N**on
putauū cogruū me deserte ascen
siones: q̄ p̄la descendē q̄ astēde no
iu. **D**onat̄ t̄ b̄is b̄ndictus ḡdus
humilitatis. quos ip̄e p̄ius i coedes suo
disposuit̄: ego q̄ p̄ponū nō habeo.
nisi ordinē mee descessōis. In quo
tn̄ si diligēt̄ iſpiat̄: via forte aſſe
sions regit̄. **S**i em̄ romā tēdenā
homo inde uenē obuiat̄: q̄sīa
via. q̄ melius q̄ illā qua uenit
estendēt̄. **D**ū castella villas et

vibes fluios ac montes p̄ quos tūsi
erit nouat: suū dēmāns iter. tuū
tibi p̄miciat: ita ut eadē loca reo
gitas cūdo: que ille p̄fūnt vēmē
do. In hac silē mā descensione
ḡdus ascensōes fecisse repies:
quos ascendendo melius tu i cōde
tuo q̄ in mō codice leges.

Epliuit liber beati bernardi abbis
De duodecim ḡdibz hūlitatis

Omnio abbati colū
bens: fr̄ bernardus abbas dñs de clara valle
ualere in dñs semp.
Escriptū meū ad
ep̄lās duor̄ cartulōnū quo cūda
monachorū. uobis p̄mū ut p̄mī
serā destinaē curau. Ubz ali
id quoḡ ip̄letū est qd̄ iussiōs.
Nam cu brevū resēbe decūssam.
et ep̄lās ep̄lām tantū reddē uelle
rep̄issē: hocatu uero in libri ut
cerintis longitudine p̄trūsalū:
ut et ip̄luebz pluēs possit edifi-
cāi. Qd̄ op̄nis cu a uobi p̄lectū
fuit? tūc nō ipsi ad quos fāciē.
sed eorū p̄is reddat abbat: & sic
dēmū ad ip̄os si iusserit abbas
p̄metat. Monachū quippe sūt:
et ex lege sue regule. sine mitu
abbis sicut dāc: ita et actiūe datas
phibent ep̄lās. Nam et ob hoc
marie dñi sīc stat̄. mltū licet
rogatus ab eis rūndē tractau: qd̄
ut nō uidebat ignorante abbat:.
illas ep̄lās sc̄bē et mitte p̄sūp-
fissent. Ad falso id sufficiōtū sūt:
uti postmodū liquido compari.
Ego cepto op̄i qd̄ quidē legentibz
appāebit. ep̄lē nōmē m̄dideram?
sed qm̄ p̄ noī modū uero obuiate
mandato nō suau: ut p̄miseram:
liber si iudicatis nō ep̄la senseat.
Et quia m̄t mltas questiones q̄
ibi a me soluit: id p̄cipue sub-
tilius utiusq̄ p̄tractat: que
nā licet p̄cepta. & p̄ quos et

Incipit plogus in libr sequētē